

novoles

22. februarja 1980

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

URESNIČEVANJE GOSPODARSKEGA NAČRTA V LETU 1979

V začetku leta 1979 smo si zastavili gospodarski načrt, po katerem naj bi v tem letu uresničili tiste cilje, zaradi katerih združujemo delo v DO Novoles. V pričujoči informaciji spremljamo sedaj uresničevanje zastavljenih ciljev, prikazujemo poti, načine in pogoje uresničevanja ciljev in še posebno ustvarjena sredstva, to je, prihodek, dohodek in čisti dohodek s predlogom njegovega razporejanja. Informacija služi kot gradivo za javno razpravo, na kateri se delavci seznanjamo z uspehi gospodarjenja v preteklem letu in se potem na zborih odločimo za končno razporeditev čistega dohodka. Zaradi tega ima ta informacija svojo težo, to pomeni, da jo mora vsak delavec – samoupravitelj – temeljito prebrati, kajti le na ta način se lahko kvalitetno vključi v razpravo in se odloča za ustrezno delitev ustvarjenih sredstev.

DOSEGANJE DOHODKA

Dohodek je glavni cilj naših delovnih prizadevanj. Večji dohodek ustvarimo, boljše pogoje si zastavimo za razvoj osebnega standarda, skupnega družbenega standarda ter boljše možnosti za nadaljnji razvoj TOZD s širjenjem materialnih osnov dela. Kako smo uresničili ta cilj po posameznih TOZD, nam prikazuje spodnja tabela, ki prikazuje v prvi koloni načrtovan porast dohodka v primerjavi z letom 1979, v drugi koloni pa odstotek preseganja oziroma nedoseganja načrtovane rasti dohodka. Na ta način lahko razberemo, za koliko smo presegli ali pa nismo dosegli načrtovane rasti dohodka.

Izpolnitev načrta TOZD	Načrtovana porast v %	% preseganja oz. nedoseganja načrtovanega cilja
TAP	7,2	+ 37,9
TDP	—	— 0,5
TPI	25,5	+ 18,2
TPP	35,8	— 1,3
TSP	25,0	— 18,8
TVP	41,1	+ 42,5
ŽAGA	24,6	+ 27,0
TGD	25,8	+ 18,6
TKO	10,9	— 10,7
SIGMAT	45,9	+ 23,0

Iz tabele razberemo, da smo v preteklem letu v večini TOZD zelo dobro gospodarili. Načrtovano rast dohodka smo presegli v TOZD TVP, TAP, TPI, TGD, ŽAGI, SIGMATU in TPP. Nismo pa uresničili načrtovane rasti dohodka v TOZD TSP, TKO in TDP. Zakaj v treh TOZD nismo uresničili načrtovanih ciljev, pojasnjujejo naslednja poglavja, predvsem poglavje o pogojih gospodarjenja in

doseganja proizvodnega programa.

S tem, ko smo v večini temeljnih organizacij dosegli lepe rezultate, smo si v delovni organizaciji Novoles ustvarili veliko boljše pogoje, kot smo jih v začetku leta 1979 lahko predvidevali. Tako smo zaradi večjega doseganja dohodka dosegli in presegli tudi druge cilje, ki smo si jih zastavili v začetku leta 1979. Ti cilji so: povečanje

sredstev za osebne dohodke, povečanje sredstev za splošni družbeni razvoj, to je, sredstev za skupno in splošno potrošnjo in sredstev za nadaljnji razvoj TOZD, to je povečanje razporejanja sredstev v akumulacijo. V primerjavi s preteklim letom (1978) smo tako povečali osebne dohodke za 29 % in dosegli povprečni osebni dohodek 6225,00 din. Prav tako smo vzporedno z doseganjem dohodka omogočili povečanje sredstev za skupno in splošno potrošnjo in na ta način prispevali k vse boljšemu razvoju skupnih družbenih zadev. Rast dohodka nam v teh planskem letu omogoča precej večjo razporeditev sredstev v akumulacijo kot smo v začetku predvidevali. To pomeni, da smo zaradi dobrega gospodarjenja v letu 1979 ustvarili boljše pogoje nadaljnjemu razvoju NOVOLESA. Večja sredstva v akumulaciji omogočajo namreč širjenje materialnih osnov dela,

to je, boljše uresničevanje načrtovanih investicij, ki naj prinesejo naši delovni organizaciji lepe perspektive razvoja tudi v prihodnje.

Tudi v tistih temeljnih organizacijah (TSP, TKO, TDP), ki niso dosegli načrtovane rasti dohodka, smo dosegli večji dohodek kot pa v letu 1978. Kljub temu pa v omenjenih temeljnih organizacijah ne moremo doseči pričakovane razporeditve čistega dohodka.

Predlog in možnosti razporejanja ustvarjenega dohodka posredujemo po posameznih TOZD v naslednjih poglavjih. Pred tem pa prikazujemo še načine in pogoje, ki so delovali v preteklem letu in vplivali na večjo ali manjše doseganje dohodka.

Vsekakor pa že sedaj lahko rečemo, da je preseganje načrtovane rasti dohodka v pretežnih TOZD predvsem plod

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOZD TKO

Pred nami je bilanca uspeha gospodarjenja v preteklem letu 1979. Kot zavestni samoupravljanci in gospodarji v TOZD moramo napraviti pregled dosedanjega dela, in le tega osvetliti z vseh javnih kotov. Temeljito moramo analizirati slabosti, da jih bomo v bodoče skušali odpraviti.

1. Pogoji gospodarjenja Pogoji gospodarjenja v TOZD TKO v letu 1979 se niso odvijali skladno z načrtanimi smernicami plana. Fizični obseg proizvodnje smo sicer dosegli z 104,7 % vendar nam ostali pokazatelji kažejo drugačen rezultat.

Pogoji proizvodnje so, kot je bilo že večkrat omenjeno, močno oteženi predvsem zaradi prostorske stiske, ki nam ne dovoljuje razviti tehnologijo tako, da bi dajala maksimalne rezultate. Drugo pa je vprašanje skladiščnih površin, ki so za tovrstni program nujno potrebne, vendar jih nimamo. Skladiščenje izdelkov se vrši v 5 dislociranih skladiščih, od katerih je najbolj oddaljeno 23 km.

Takšen način nam je v preteklem letu povzročil cca

100.000,00 dinarjev nadstroška zakupnine prostorov, dodatni prevozi in povečano število delavcev na manipulaciji. Ko govorimo o izvrševanju plana za leto 1979 ne moremo mimo nekaterih ugotovitev zunanjega značaja. Že v prvi četrtini leta smo se znašli pred močnim udarom cen surovin in materialov in to mnogo več, kot smo si z letnim planom predvidevali. To razmerje pa se je še povečalo do konca leta. Skladno s tem pa so občutneje naraščali tudi ostali stroški. To pomeni, da so stroški surovin in materialov rasli občutno hitreje kot pa cene našim izdelkom na tržišču.

1. Uresničevanje proizvodnega načrta

In kako smo uresnili letni plan? Z letnim planom smo si zadali nalogo doseči proizvodnjo v vrednosti 60.262.000 din. Dejansko izvršeno pa je bilo 63.101.000 din ali plan smo izvršili 104,7 %. Kljub uspešno izvršenemu planu v primerjavi z letom 1978, pa ne moremo biti zadovoljni z nekaterimi ostalimi elementi gospodarjenja.

a) Indirektni stroški: Planiranih tovrstnih stroškov smo

imeli v vrednosti 8.480.967 din, dejansko pa smo porabili 9.056.043 din ali za 575.076 preveč, kar znaša prekoračitev 6,7 %. Delni vpliv na prekoračitev imajo tudi med letom povečane cene električne energije, goriva in vode.

b) Nekoliko boljše smo gospodarili z direktnimi materialnimi stroški, to so stroški surovin in vseh materialov, ki jih vgrajujemo v izdelke. Ta prihodek znaša 424.604 dinarje ali 1 % od vrednosti stroška, kar je izredno malo, saj je vrednost materialne udeležbe v naših izdelkih 80 % in več od celotne vrednosti.

c) Gospodarjenje z delovnim časom še ni na želenem nivoju. Res je, da smo mlad kolektiv, da smo normative časa vpeljali šele v II polovici leta, vendar je doseganje le teh slabo. Povprečno smo dosegali normative v tem času 106 %, kar je znatno premalo. Še vedno se premalo zavedamo, da je delo in iz njega izhajajoči rezultati, edino merilo za uspeh slehernega izmed nas in celotnega kolektiva.

d) Izostanki z dela – tako opravičeni kot neopravičeni so v primerjavi z letom 1978, ko smo beležili za 13,8 % vseh

izostankov, porasli na 15,3 % v letu 1979, čeprav smo si zadali nalogo ob sprejetju plana, da bomo zmanjšali odsotnost na 13 %. Vsekakor takšna odsotnost zmanjšuje proizvodnjo in povečuje stroške.

3. USTVARJENA SREDSTVA IN NJIHOVA DELITEV

3.1. Celotni prihodek

Prihodek je v denarni obliki izražena vrednost proizvodov, prodanih na trgu. Prihodek je rezultat dela, vgrajenega v izdelke in uspešnost gospodarjenja – je rezultat poslovne uspešnosti TOZD. Sestavine ustvarjenega prihodka so materialni stroški, amortizacija in dohodek. Rezultati za naš TOZD v letu 1979 pa so naslednji:

Celotni prihodek 60.320.478
Porabljen sredstva 41.321.145
Minimalna amortizacija 1.478.344
Obveznosti do BLP 1.597.572

Skupaj porab. sredstva 44.397.061

Dohodek 15.923.417

Tako izračunani dohodek, ki ga dobimo iz celotnega prihodka, kot ga prikazuje tabela v (Nadaljevanje na 3. str.)

(Nadaljevanje s 1. strani)

prizadevanj vseh delavcev na vseh področjih dela.

II. POGOJI IN NAČINI DOSEGANJA DOHODKA

Na doseganje dohodka vplivajo različni faktorji. Vsekakor najbolj vplivajo proizvodni pogoji, proizvodni program, cene, uresničevanje proizvodnih planov, učinkovitost dela in proizvodni stroški. V tem kontekstu prikazujemo tovrstno problematiko po TOZD.

TABELA 2

v 000 din			
Vrednost proizv.	Plan 79	Realizacija 79	IND realizacija 79 plan 79
TOZD			
TAP	118.085	146.664	124,2
TDP	138.988	128.364	92,4
TPI	91.372	89.786	98,3
TPP	88.748	88.974	100,3
TSP	153.620	139.627	90,9
TGD	42.140	39.462	93,9
TVP	167.993	173.820	103,5
ŽAGA	120.099	141.237	117,6
SIGMAT	57.622	83.727	145,3
TKO	60.262	63.101	104,7

2. Delovna učinkovitost

Delovna učinkovitost spremljamo s kriterijem odsotnosti. Kajti večja prisotnost na delu omogoča boljše doseganje proizvodnih planov, s tem pa dosežemo tudi večji dohodek.

GLEJ TABELO 1

Podatki o gibanju odsotnosti niso prav nič vzpodbudni. Načrtovanega zmanjševanja odsotnosti v letu 1979 nismo dosegli v nobeni TOZD. Prese-

ganja načrtovanega so po nekaterih TOZD celo zelo močna, še več, skoraj v vseh TOZD se je odsotnost izdatno povečala tudi v primerjavi z letom 1978. To kaže na to, da v lastnih vrstah nismo izoblikovali pravega odnosa do izrabe delovnega časa. S tem smo si sami zmanjšali možnosti za še boljše doseganje dohodka.

TABELA 2 nam prikazuje doseganje načrtovane vrednosti proizvodnje po posameznih

TABELA 1

Odsotnost			IND	
TOZD	1978	plan 1979	realizacija 79 plan 79	realiz. 79 1978
TAP	19,0	16,5	20,4	123,6
TDP	22,3	20,0	23,6	118,0
TPI	18,6	16,5	20,3	123,0
TPP	22,1	18,0	21,5	119,4
TSP	22,1	19,0	21,8	115,3
TGD	19,9	9,0	23,0	2,56
TVP	23,2	17,4	24,1	138,5
ŽAGA	21,1	15,0	21,2	141,3
SIGMAT	19,3	17,0	18,6	109,4
TKO	13,8	13,0	15,3	117,7

TOZD. Iz nje razberemo, da smo v TOZD SIGMAT, TAP, ŽAGI, TKO, TVP in TPP načrtovano vrednost proizvodnje presegli. Nismo pa načrtovane vrednosti dosegli v TOZD TSP, TDP, TGD in TPI. Na gibanje vrednosti proizvodnje vpliva več faktorjev, glavni so pa prav gotovo cene. Zagotovo bi pa dosegli še boljše doseganje dohodka, če bi pri vseh TOZD načrtovano vrednost dosegli.

Podrobnejša problematika je vpisana pri posameznih TOZD.

(Nadaljevanje z 2. str.)

višini 15.923.417 din, nadalje razporejamo, kar pa ostane po tej razporeditvi, je čisti dohodek.

Dohodek razporejamo za skupne in splošne potrebe.

Nekatere obveznosti iz dohodka so določene z zakonom in s sprejetimi samoupravnimi sporazumi, druge so dogovorjene na podlagi pogodbenih ali drugačnih obveznosti. Razporejanje dohodka vršimo tako, da najprej poravnamo obveznosti do tistih, ki opravljajo dejavnost izobraževanja kulture, znanosti in druge dejavnosti skupnega pomena, obveznosti do delovne skupnosti strokovnih služb, zakonske obveznosti, pogodbene in druge obveznosti. Ko vse to odštujemo, nam ostane čisti dohodek.

Delitev dohodka za TOZD – TKO v letu 1979 je naslednja: Dohodek 15.923.417

Obveznosti do DSSS 1.626.804
Povečana amortizacija –
Druge obveznosti iz dohodka 4.094.723
Obveznosti za minulo delo –
Skupaj obveznosti iz dohodka 5.721.527

Čisti dohodek 10.161.000

Tako pridobljeni čisti dohodek naj bi po predlogu delili kot prikazuje tabela razporejanja čistega dohodka.

RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA ZA LETO 1979**TKO**

Minim. akumulac. 1.114
Minim. minulo delo –
Min. od TOZD ED = 8.734
Min. od DSSS 18,72 = 904
Min. od BLP 686
Skupaj min. ČD 11.438

Dejanski ČD 11.687
Kritje I. 102,4

ČD brez izmer doh. 11.687
Kritje II. 102,4

Akumulac. iz izjem. –
Akumulacija 1.114
Skupaj akumulacija 1.114

Minulo delo iz izj. doh. –
Direktno min. delo –
Skupaj minulo delo –

OD TOZD 8.944
OD DSSS 926
OD BLP 703

OD TOZD in skup. por. 8.944
– stan. prispevek 494
– družb. prehr. 495
– sklad skup. por. – OD TOZD 7.955
Akontacija OD 1979 8.815
Razlika za TOZD 860
Enote dela TOZD 466.565

VED 17,05

Pri takšnem pregledu delitve čistega dohodka moramo vsekakor kritično oceniti doseženo vrednost enote dela 17,05, kar

znaša celotno razliko vrednosti 860.000 za leto 1979.

Vsekakor je takšno odstopanje od dejansko izplačane tudi rezultat premalo ustvarjenega dohodka.

Planirani dohodek 17.442.000 dejansko ustvarjen pa 15.923.417 kar je za 1.519.000 manj od predvidevanega. Vzroki so predvsem v razkoraku med nabavnimi cenami surovin in repromaterialov, ter prodajnimi cenami izdelkov.

Če primerjamo zaključek gospodarjenja v letu 1979 in ga primerjamo z letom 1978, ko smo v TOZD – TKO ustvarili izgubo 5.312.000 din vidimo, da se je stanje občutno popravilo. Vendar še ne do želene ravni.

Pri analizi gospodarjenja bomo sodelovali vsi zaposleni v TOZD po delovnih skupinah. Temeljito bomo analizirali vse slabosti v preteklem obdobju, ter skušali v novem planskem letu 1980 doseči boljše rezultate.

TOZD TG DVOR

1. Pogoji gospodarjenja

– Prostorske in strojne zmogljivosti

TOZD TG DVOR ima izredno utesnjene prostore, kar otežkoča proizvodnjo, transport in skladiščenje nedokončane proizvodnje. V preteklem letu smo ta problem reševali s postavitvijo šupe in podaljšanjem nadstreška ter s tem pridobili prostor za medfazno skladišče. Strojni park je zastarel, saj vršimo določene operacije na strojih, ki so dotrajani in potrebni zamenjave. Zato smo dali velik poudarek preventivnemu strojnemu vzdrževanju in izdelavi naprav, strojev, pripomočkov, ki so nam olajševali kvalitetnejšo izdelavo naših izdelkov.

– Proizvodni program

Proizvodni program je baziral na izdelavi stolov „nostalgija“ programa, s katerim smo se uspešno uveljavili na ameriškem trgu. Kvantitetno smo izdelali cca 7000 stolov na mesec, ki so jih kupci sukcesivno odpoklicali. Z uvedbo kontrolne skužbe v proizvodnji, smo prav tako želeli doseči kvaliteto naših izdelkov, skladno z željo kupcev.

2. Uresničevanje proizvodnega plana

– Fizični obseg proizvodnje je znašal 42.140.000.– din,

dosegli pa smo ga 39.462.000.– din kar je 93,6 %. Izpad v proizvodnji za 6,4 % so povzročile objektivne in subjektivne okoliščine. Odvisnost od domačih in tujih kooperantov v izdobi surovin je bila v časovnem zamiku ali pa kooperant ni zagotovil potrebne količine polizdelkov.

– Vrednostni obseg proizvodnje smo dosegli oziroma presegli za 20,5 % kar znaša 50.795.000.– din. Doseganje plana po vrednosti je posledica devizne stimulacije in doseganja prodajnih cen.

– Gibanje stroškov

Porabljena sredstva znašajo 32.869.000.– din. Direktne stroške (surovine, materiali) smo imeli „v rokah“, saj smo z njimi dobro gospodarili. Prihranki na surovinah so 0,2 %, in prihranki na materialih (laki, lužila, brusni papir) 42,9 %. Skupni prihranek na DIS stroških znaša 6,45 %. Težje smo obvladovali indirektno stroške – FIS, saj smo jih prekoračili za cca 30 %. Največje prekoračitve smo imeli na kontu – proizvodne storitve lastne. Vzroki so preniško planirani stroški v letnem planu, glede na nove izdelke in več kooperacijskih uslug od kooperantov.

– Odsotnost z dela

– Odsotnost z dela je bila 23 %, kar je ena izmed največjih v DO Novoles. Poskočila je od leta 1978, ko je bila

19,9 % za nadaljnjih 3,1 % in od plansko zastavljenega cilja za leto 1979 za celih 14 %. Torej v naši TOZD 18 delavcev dnevno ni bilo prisotnih na delu.

– Delovna učinkovitost

Delovna učinkovitost se je gibala v globali normalnosti. Nekako je bila v sorazmerni odvisnosti od naše izpolnitve plana in kooperacijskih izdov surovin. Nepopolno izkoriščen delovni čas in kampanjsko delo je eden subjektivnih razlogov, da nismo na tem področju dosegli boljših rezultatov.

3. Ustvarjena sredstva in njihova delitev

– Celotnega prihodka smo ustvarili 50.795.000.– din, kar je proti letu 1978 cca 50 % več.

Izvoz stolov: „nostalgija“ tip cca 38.500.000.– din

Izdelava R. o. za TOZD TDP cca 4.000.000.– din

Devizna stimulacija cca 8.200.000.– din

– Porabljena sredstva – strošek je znašal 32.869.000.– din, kot smo že omenili, da bi bila lahko tudi nižja z boljšim gospodarjenjem FIS stroškov.

– Dohodek je prihodek manj porabljena sredstva, torej 17.926.000.– = 50.795.000.– din – 32.869.000.– din

Stopnja rasti dohodka proti letu 1978 znaša cca 45 %. Primerjava rasti dohodka za

leto 1979 plansko: dejansko pa znaša 18,6 %.

– Obveznosti iz dohodka znašajo 4.501.000.– din.

– Čisti dohodek je dohodek manj obveznosti iz dohodka torej 13.425.000.– din = 17.926.000.– din – 4.501.000.– din.

Čisti dohodek povečan z povečano amortizacijo in obveznostmi do DSSS in BLP znaša 15.786.000.– din. Čisti dohodek zmanjšan za rezervni sklad in svobodno menjavo, nam daje čisti dohodek za razporejanje 15.304.000.– din.

4. Predlog delitve čistega dohodka

Kot vemo, so komponente čistega dohodka: akumulacija, minulo delo in osebni dohodki. Akumulacija znaša 2.752.000.– din

Minulo delo znaša 467.000.– din

Osebni dohodki TOZD 8.680.000.– din

Izplačani osebni dohodki v višini 8.276.000.– din

Razlika med osebnimi dohodki in akontacijsko izplačanimi osebnimi dohodki znaša kot pozitivna razlika 404.000.– din. Ustvarjena vrednost ED (enote dela) je znašala 22,25 din, izplačana vrednost ED pa je bila v sistemu nagrajevanja 20,50 din.

(Nadaljevanje s 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

TABELARNI PRIKAZ USPEŠNOSTI GOSPODARJENJA TOZD

	v 000 din		
	plansko	dejansko	%
proizvodnja	42.140	39.462	93,6
prihodek		50.795	
dohodek	15.110	17.926	118,6

Zgoraj prikazana delitev čistega dohodka predstavlja osnovo, o kateri bomo razpravljali na delovnih skupinah. Potem se

bomo na zborih dokončno odločili in sprejeli delitev ustvarjenih sredstev v letu 1979.

TOZD TVP

Ob analizi gospodarjenja v l. 1979 lahko ugotovimo, da je temeljna organizacija poslovala izredno zadovoljivo. Res je, da je na to gospodarjenje vplivala cela vrsta pozitivnih elementov, od povpraševanja pravočasne preskrbe s surovinami, pravočasne preskrbe z naročili, pa do prilagoditve proizvodnje tržišču. Ne smemo pozabiti tudi na razumevanje vseh zaposlenih, ki so bili skoraj vedno pripravljeni delati na raznih delovnih nalogah in ob različnih časih (nočno delo, nadurno delo itd.) kot je zahtevala proizvodnja. Če pa pogledamo bolj podrobno po posameznih proizvodnjah pa so to ocene precej drugačne.

1. POGOJI GOSPODARJENJA

Od načrtovane proizvodnje za leto 1979 smo morali nekoliko odstopiti, ker povpraševanje ni bilo v skladu z letnim planom. Povpraševanje po izdelkih vezanega lesa je bilo izredno veliko. Kapacitete na sušenju, mali stiskalnici in včasih tudi na drugih strojih se je moralo izkoriščati troizmensko. Pri plastificiranju iverk pa se je vse drugo polletje obratovalo samo enozmensko, ker ni bilo naročil. Proizvodnja tuš kabin je tekla po načrtanem planu; le prodaja mnogo slabše, da so nam zaloge stalno naraščale.

Z razširjanjem našega proizvodnega programa, vse bolj čutimo prostorsko utesjenost. Tudi v letu 1980 bo ta problem še huji, ker razširjamo asortiman proizvodnje in nas čaka v tem pogledu precej težav.

2. URESNIČEVANJE PROIZVODNEGA NAČRTA

Izpolnjevanje plana proizvodnje po vrednosti je bilo po vrstah proizvodnje naslednje:

	Plan	Izpolnitev	Indeks
Vežan les 000 din	107.443	131.841	122,7
plast. iverke 000 din	50.400	31.708	62,9
tuš kabine 000 din	10.150	10.271	101,2
Skupaj TOZD 000 din	167.993	173.820	103,5

Če pogledamo še podrobneje nekatere fizične pokazatelje, dobimo skoraj enako sliko in je naslednja:

tako izredno zadovoljivo. V letu 1979 je bilo prihrankov 2.859.000 din nasproti normativnim stroškom, kar pred-

	Plan	Izpolnitev
Bukove vez. plošče m ³	3.500	5.290
Eksotične vez. pl. m ³	300	1.173
Oplem. gradb. pl. m ³	3.400	2.728
Razni drobni elem. m ³	420	511
Razne letvice 000 din	6.000	5.268
Razni furnirji m ³	880	847
Buk. okroglice prm	1.000	1.401
Predali m ²	210.000	147.593
Ost. plast. 000 din	16.800	8.092
Tuš kabine kom	3.250	3.250

Iz tega je razvidno, da je plan najmočnejše presežen pri raznih vezanih ploščah, manjših elementih in okroglicah. Plan se je odvijal v realnih mejah pri raznih furnirjih, leticah in tuš kabinah. Največji izpad plana proizvodnje je pri plastificiranju iverk kot celota, posebno pa še razne oplemenitene profilne letve in drugi elementi oblačenja.

Iz tega je ponovno razvidno, da se je proizvodnja izredno prilagojevala tržišču, to je, da se je proizvajalo tisto, kar je trg iskal in potreboval.

3. PROIZVODNI STROŠKI

Gospodarjenje z direktnimi materialnimi stroški je bilo prav

stavlja 3,5 %. S tem rezultatom smo lahko izredno zadovoljni, posebno v tem, ker so nastali predvsem zaradi uvedbe določenih novih materialov, ne pa zaradi fizičnih prihrankov. V indirektnih materialnih stroških pa je prekoračitev 805.800.—din, kar predstavlja 2,9 %. Te prekoračitve so se začele pojavljati predvsem v zadnjih mesecih leta 1979 in predvsem na:

- materialih za strojno vzdrževanje,
- materialih za elektro vzdrževanje,
- materialih za gradbeno vzdrževanje,
- komprimiranem zraku,
- storitvah in popravilih

delovnih sredstev

- delovnih oblekah in materialih za higiensko zaščito,
- in drugih manj pomembnih stroških.

4. DELOVNA UČINKOVITOST

Posebno vprašanje predstavlja odsotnost iz dela. V letu 1978 je bilo vseh mogočih izostankov 23,2 %; za leto 1979 smo načrtovali odsotnost 17,4 %; dosegli pa smo jo 24,1 %. To pomeni, da smo odsotnost iz dela povečali za 3,9 % nasproti letu 1978, ali za 38,5 % nasproti planu. Z drugimi besedami povedano, je povprečno sleherni delavec TOZD TVP delal samo 201 dan in bil odsoten 65 dni (letni dopust, bolniška in kakršenkoli izostanek). Te številke lahko vrtimo še tako, da povemo, da je povprečno v letu 1979 vsak delavci dan bilo doma 76 delavcev in le 239 delavcev na delu. Za celo manjšo tovarno je bilo povprečno naših delavcev vsak dan doma (na dopustu, bolniškem staležu itd.). To problematiko lahko zaključimo z ugotovitvijo, da nismo delovno učinkoviti in da bo potrebno temu vprašanju posvetiti več pozornosti.

5. USTVARJENA SREDSTVA IN NJIHOVA DELITEV

Zaradi lažjega razumevanja si pogledajmo našo glavno strukturo delitev; kaj in kako smo načrtovali in kaj in kako smo realizirali postavljene cilje. Najvažnejši pokazatelji so naslednji:

5. 1. Celotni prihodek, dohodek in čisti dohodek

(Nadaljevanje na 5. str.)

(Nadaljevanje s 4. str.)

	Plan	Indeks	Izpolnitev
Celotni prihodek 000 din	169,124	195,202	115,6
Porabljenaa sredstva 000 din	117,967	116,296	98,6
Dohodek 000 din	57,157	78,906	138,1
Obveznosti iz doh. 000 din	10,089	20,428	202,5
Čisti dohodek 000 din	47,068	58,478	124,2

Iz grobe strukture je razvidno, da je celotni prihodek porasel za 15,6 %, medtem ko so porabljena sredstva padla za 1,4 %.

Ta pomeni boljši asortiman nasproti planu in boljše gospodarjenje z materiali, kar je že bilo omenjeno. Iz teh elementov je izboljšán dohodek za 38,1 %; kar predstavlja novo ustvarjeno vrednost v naši TOZD. Tako ugodno uresničevanje tega cilja nam je omogočilo dobro uresničevanje proizvodnega in prodajnega plana in ugodna izbira strukture proizvodnega asortimana.

Največji relativni porast predstavljajo obveznosti iz dohodka in sicer 102,5 %. Že letni plan je predvideval, močan porast nasproti letu 1978; dejansko pa je to še mnogo večji. Zavedati pa se moramo, da je boljši družbeni standard enako pomemben kot naš osebni standard, zato moramo vedno in povsod skrbeti za njegovo rast.

Čisti dohodek, ki zajema tudi celotne naše osebne dohodke za živo in minulo delo, sklad skupne porabe in vse

ostale sklade je porastel za 24,2 % nasproti planu. Načrtovanega čistega dohodka je bilo 47.068 mio din, dejansko ustvarjenega pa 58,478 mio din.

5.2. RAZPOREJANJE ČISTE- GA DOHODKA 1979

	v 000 din
ČISTI DOHODEK	58.478
– rezervni sklad	1.973
– zunanja svob. menjava	129
– skupna poraba	3.845
– stanovanjski prispevek	1.925
– družbena prehrana	1.235
– osebni dohodek	36.176
– akumulacija	13.195

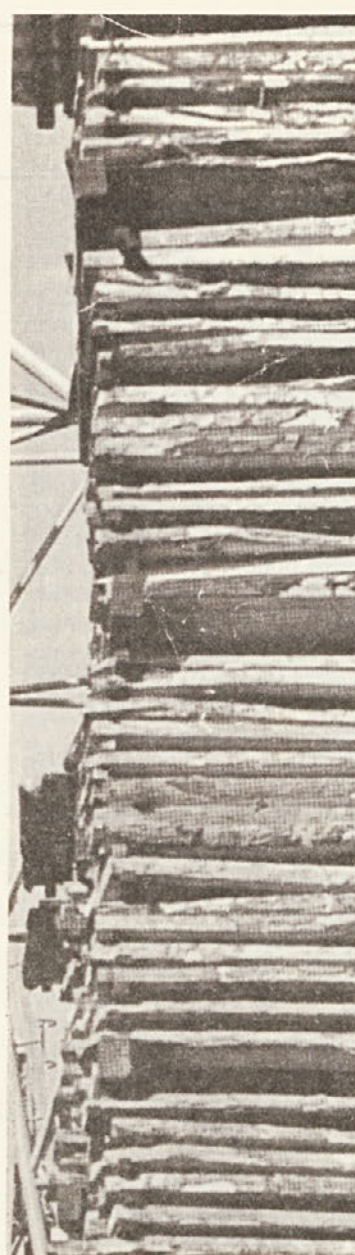
Čisti dohodek brez sredstev rezerv smo razporedili v skladu s samoupravnim sporazumom o razporejanju čistega dohodka. Razporedili smo ga na osebne dohodke na podlagi minulega dela in na akumulacijo. Po izračunih o delitvi čistega dohodka bi vrednost enote dela lahko znašala 23,97 din. Ker pa to ni bilo izplačevano, se je po sklepu DS naše TOZD to

razporedilo v poslovni sklad 819.000 din, v rezervni sklad osebnih dohodkov 1.900.000.— din in v rezervni sklad sklada skupne porabe 1.050.000.— din. Izplačevanje iz teh rezervnih skladov pa bo možno takrat, ko bo dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka ter oblikovanja in porabe sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo v letu 1980, to dovoljeval.

6. IZVAJANJE UKREPOV

Ukrep sprotnega spremljanja izpolnjevanja proizvodnega plana po obsegu in stroških smo izvedli v popolnosti. Sproti smo obveščeni delavski svet, četrletno pa delovne skupine o gibanju celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka. Delavski svet je bil tudi sproti obveščen o situaciji naših proizvodov na tržišču in se je skozi vse leto čutil močan pritisk na vezan les in stalno pomanjkanje naročil za plastificiranje ivrk.

Kljub precejšnjim pozitivnim rezultatom, pa ne smemo pozabiti tudi na slabe strani našega dela. Naj navedem samo nekatere: močno povečana odsotnost iz dela preko vsega leta, slabo izkoriščanje hlodovine, pomanjkanje naročil za plasticiranje iverk, naraščanje zalog tuš kabin itd. Vse te grenke priokuse bo potrebno v letu 1980 v čim večji možni meri odpraviti, da bomo lahko čez leto dni govorili še o boljših rezultatih.

TOZD TPP

1. URESNIČEVANJE CILJEV

Zadane cilje v preteklem letu nismo v celoti realizirali. Vendar odstopanja niso tako velika. Če primerjamo dosežene rezultate po trimesečnih obdobjih, lahko ugotovimo, da smo načrtovani plan proizvodnje z velikimi napori celotnega kolektiva v drugi polovici leta le dosegli. To pa je zagotovilo tudi za izboljšanje ostalih elementov.

Proizvodni plan smo izpolnili 100,25 % in plan prihodka presegle za 1,6 %, dohodek je bil za 1,27 % manjši od planirane, kar pomeni, da smo imeli tudi večjo vrednostno porabo surovin in materiala.

Planirani dohodek smo dosegli v višini 98,97 %, kar pa je v primerjavi z doseženim dohodkom v letu 1978 za 27,34 % več.

V primerjavi z letom 1978 smo načrtovali povečanje sredstev za osebne dohodke za 24,4 %, dosegli pa smo 30,12 %-no povečanje, kar je rezultat učinkovitejšega gospodarjenja zlasti doseganje proizvodnje in dohodka v drugem polletju 1979. Prvih 9 mesecev so se osebni dohodki izplačevali po dogovorjeni vrednosti ED = 19,00 din, v zadnjih treh pa 21,00 din tako, da je znašala izplačana vrednost ED za leto 1979 din 19,93. V skladu z rastjo dohodka smo tudi sredstva za skupno in splošno potrošnjo v preteklem letu presegli za 30,45 %. Vsekakor smo s tem prispevali k hitrejšemu razvoju družbe, saj smo v primerjavi z letom 1978 izločili za 44,83 več sredstev. Rast dohodka nam je omogočila v

tem letu po predlagani delitvi razporeditev sredstev za razširitev materialne osnove dela le v višini 60,14 % planiranega, kar pa je še vedno znatno več kot leta 1978. Glede na veliko odstopanje od načrtovanega je bila ocena plana akumulacije preveč smela.

2. POGOJI GOSPODARJENJA

Pogoji gospodarjenja so se v tretjem in zadnjem trimesečju izboljšali. Predvsem se je ustalil proizvodni program in plan proizvodnje. To nam je omogočilo, da smo lahko boljše izvrševali pripravo proizvodnje in boljše planirali ter organizirali proizvodnjo: les je bil pravočasno nasušen, materiali so bili

(Nadaljevanje na 6. strani)

Element	Doseganje planskih ciljev akumulativno po trimesečjih v %				Primerjava z le- tom 1978 v %	
	1.	2.	3.	4.	planirano	realiz.
Prihodek	78,0	90,0	99,0	101,6	25,9	27,9
Dohodek	72,0	87,1	98,5	98,7	30,0	27,3
Čisti doh.	65,0	54,3	98,8	100,6	35,8	36,6
OD	72,0	94,1	99,8	105,2	24,4	30,1

(Nadaljevanje s 5. strani)

razen manjših izjem pravočasno nabavljeni. Izboljšala se je oskrba ivernih plošč. Vendar se pojavljajo ponovno zastoji, ker je v zadnjem četrtletju slabo vplivalo na proizvodni program (furnirska stiskalnica).

2.1. ZMOGLJIVOSTI

Tudi lani smo nadaljevali prizadevanje za širitev prostorskih zmogljivosti, ki smo si jih začrtali. Nove površine v decimirnici in strojni so vsekakor pozitivno vplivale na lažji pretok materiala skozi proces proizvodnje. Nove površine v lakirnici so več ali manj dokončane in bodo v letu 1980 služile za povečano proizvodnjo, ki smo jo že začrtali.

2.2. TRŽNO POVPRASEVANJE

Lani je bilo tržno povpraševanje na domačem kot na ameriškem tržišču, dobro. Tudi nove cene spremenjenega programa za domači trg, niso zmanjšale povpraševanja po naših spalnicah LYON. Deloma zmanjšana prodaja v izvozu je zopet stekla v tem trimesečju. Žal pa to ne drži več. Spremenjeni kreditni pogoji, predvsem to, da Novoles nima sredstev za kreditiranje svoje prodaje so se že negativno odražali v tretjem in četrtem trimesečju.

2.3. STRUKTURA PROIZVODNEGA PROGRAMA

Struktura proizvodnega programa je 62 %: 38 % (izvoz: dom. trg). Tako razmerje je omogočala izvozna orientiranost DO in TOZD, tako da smo že lansko leto in prej, uspešno prodali na tuje tržišče. V skladu s težnjami naše družbe bomo skušali na to tržišče plasirati še več naših proizvodov.

2.4. ŠKARJE CEN

Povečane cene surovin in reprovromateriala so imele negativne posledice tudi v letu 1979. V drugem polletju smo začeli prodajati spalnico Lyon po novih cenah, kar je nekoliko zaustavilo odpiranje škarij cen. To, kar smo načrtovali že v začetku leta, se nam je sedaj le uresničilo, kljub minimalno povečanim izvoznim cenam, smo izvoz le povečali.

3. URESNIČEVANJE PROIZVODNEGA NAČRTA

Lani smo dosegli 100,5 % plana proizvodnje vrednosti, če upoštevamo dvanajstine pro-

izvodnega plana. Če primerjamo plan po dvanajstinah, je v devetih mesecih izpad samo še 4,3 %, medtem ko je bil ob polletju še 16,6 %. Planirano vrednost na zaposlenega smo dosegli. Na področju učinkovitosti smo dosegli dobre rezultate. Načrtovane prisotnosti na delu nismo dosegli, vendar smo jo zmanjšali v primerjavi z letom 1978 za 0,5 %. Večina delavcev pa je pokazala boljše odnose do dela in uspeh ni izostal. Na področju zmanjšanja proizvodnih stroškov smo dobro gospodarili, saj smo zabeležili prihranke na DIS. Manjše prekoračitve so bile na FIS, kar je posledica usposobitve novih površin za proizvodnjo.

3.1. DOSEGANJE NAČRTOVANE PROIZVODNJE

Lani smo načrt povečanja vrednosti proizvodnje dosegli, kar je za 28 % več od leta 1978. To nam kaže, da je trend izpolnjevanja pozitiven. Dinamični plan izpolnjujemo 100 %, njegova višina je odvisna predvsem od strukture programa in od števila delovnih dni v mesecu, vsekakor pa je upoštevan izpad proizvodnje po dvanajstinah v prvem polletju.

Čisti dohodek brez sredstev rezerv smo razporedili v sklad s sporazumom o razporejanju čistega dohodka. Razporedili smo ga na osebne dohodke za živo delo, na akumulacijo in

DEJANSKA RAZPOREDITEV ČISTEGA DOHODKA

NAMEN	% UDELEŽBA V ČD PLAN 1979 DEJ. 79		000 DIN VREDNOST
ZA OD IN SKUPNO PORABO	90,0	91,1	30.000
ZA AKUMULACIJO	9,0	5,4	1.720
ZA OD NA PODLAGI MINULEGA DELA	1,0	0,3	120
SKUPAJ ČISTI DOHODEK	100,0 %	100,0 %	31.840

6. IZVAJANJE UKREPOV

Ukrep za 1 % prihrankov na surovinah, smo izpolnili za 0,71 %, za prihr., na reprovromat, pa planiranega 2,5 % nismo izpolnili, ampak odstopamo za 1,23 %. Vzrok za to je iskati v tem, da nam je uspelo problem materiala za finiše „500“ rešiti šele v oktobru. Zato smo prej trošili več površinskih materialov zaradi popravil, kot jih bi, če ne bi imeli pri tem finišu problemov. — Ukrep širitve proizvodnih površin v lakirnici nam v tem času še ni uspelo

3.2. DOSEGANJE OPTIMALIZACIJE PROIZVODNEGA PROGRAMA

Z letnim planom smo si zastavili tako strukturo proizvodnega programa, ki je bila prilagojena tako trgu kot tudi zmogljivostim in je prinašala pričakovano ekonomsko donosnost, kar je skoraj omogočilo tudi načrtovani dohodek. V prvem polletju načrtovane strukture nismo dosegli, v tretjem trimesečju pa smo se ji približali in nadaljevali v četrtem. Izboljšana struktura proizvodnega programa nam je omogočila, da smo dosegli načrtovano vrednost proizvodnje na zaposlenega.

3.3. DOSEGANJE UČINKOVITOSTI DELA

Zabeležili smo ugodne rezultate pri povečanju učinkovitosti dela. Tudi lani smo povečali storilnost. Vztrajati moramo v

Izračun dohodka v 000 din

	plan 79	izpol. 79	indeks
CELOTNI PRIHODEK	72.193	71.168	99
MAT. STROŠKI	42.251	41.673	99
AMORTIZACIJA	728	727	100
PORAB. SREDSTVA	44.979	42.400	99
DOHODEK:	29.214	28.768	98

prizadevanjih, da bi le ustavili rast odsotnosti, saj se je odsotnost zmanjšala minimalno (z 22 % na 21,6 %) in nismo dosegli načrtovanega zmanjšanja na 18 %.

4. USTVARJENA SREDSTVA IN NJIH DELITEV**CELOTNI PRIHODEK, DOHODEK IN RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA I – IX 1979**

Plan celotnega prihodka, ki je rezultat prodaje naših izdelkov smo izpolnili 101,6 % kar je za 28 % več kot l. 1978 in le 1,6 % več, kot smo planirali.

Materialni stroški so v primerjavi z planom za 1 % manjši. Tudi porabljena sredstva so za 7,4 % večja kot smo jih planirali.

Dohodek pa je za 1,3 % manjši od planiranega. Prispevki iz dohodka so večji od planiranih.

osebne dohodke na podlagi minulega dela. Iz tabele je razvidno, da smo razporedili v primerjavi z letnim planom relativno več na osebne dohodke in skupno porabo ter

relativno manj na akumulacijo in osebne dohodke na podlagi minulega dela. Lani smo ustvarili vrednost enote dela 19,93 kar predstavlja nekaj več kot je bila akontativno sprejeta z letnim planom.

izpolniti, zaradi prizadevanja, da bi dosegli plan proizvodnje, nismo mogli razporediti delavcev na ta dela.

— Ukrep nabave cenjenih, a vendar še dovolj kvalitetnih surovin, smo deloma izpolnili s tem, da uporabljamo namesto furnirja za bele salnice melafilm. Vendar si je potrebno v tej smeri še naprej prizadevati. — Ukrep, da bi povečali delovno disciplino in zmanjšali odsotnost z dela, nismo uresničili. Delež odsotnosti z dela se lani bistveno ni zmanjšal. V tem času je bila izdelana analiza

vseh vrst odsotnosti. Ta analiza se bo sedaj proučila, da se ugotovijo vzroki odsotnosti, na podlagi katere bomo predlagali samoupravnim organom, da bi jih v naslednjem letu dosledno odklanjali.

TOZD TAP

TOZD TAP Trebnje, ki se po samoupravnem sporazumu združuje v delovno organizacijo Novoles, lesni kombinat Novo mesto, Straža n. sol. o. V TAP ima 6 zaokroženih delovnih enot. Te so:

- proizvodnja plošč
- proizvodnja predelave
- montaža in priprava dela
- skladišče in odprema
- vzdrževanje in energetika
- režija TOZD.

Te delovne enote nam predstavljajo tudi osnovo za napajanje delegatov v samoupravne organe, izvršno politična telesa DPO in delegacije za družbenopolitično skupnost ter samoupravne interesne skupnosti. Samoupravna aktivnost vseh organov je bila v letu 1979 dokaj pestra. V spodnji tabeli je prikaz števila sej posameznih organov, ki so skozi vse leto

obravnavali vprašanja z njihovega področja dela.

1. Delavski svet	15 redno
2. Zbor delavcev	7
3. Komisija za OD	10
4. Komisija za delovna razmerja	8
5. Disciplinska komisija	4

1 izredno

Tudi delo družbenopolitičnih organizacij v TOZD se je nekoliko izboljšalo, vendar pa z njihovo aktivnostjo ne moremo biti v celoti zadovoljni. Predstavniki DPO so bili vedno vabljeni na seje delavskega sveta tako, da so preko te oblike sodelovali z organi samoupravljanja, vendar pa so imeli samoupravni organi premalo opore v sindikatu, partiji in mladini, pa tudi ni bilo čutiti njihove samoiniciativnosti.

1. URESNIČEVANJE ZADANIH CILJEV

V letu 1979 smo si delavci TOZD TAP zadali naslednje osnovne cilje:

- doseganje fizičnega obsega proizvodnje
- doseganje planiranega celotnega prihodka
- razširitev prostorskih proizvodnih kapacitet
- organizacijsko in kadrovske rešitve
- zagotoviti normalno rast standarda delavcem.

Fizični obseg proizvodnje smo izpolnili v naslednjem obsegu takole:

Vsekakor je bilo leto 1979 zelo uspešno. Kakor bomo videli iz podatkov smo letni plan veliko presegle.

Tabela planirane in izdelane proizvodnje:

L. Zap. št. NAZIV PROIZVODOV	Planirane količine proizvodnje za l. 1979 kom	Vrednost plana za l. 1979 din	Dosežena količina proizvod. l. 1979 kom	%	Dosežena vrednost za l. 1979 din	%
1. SVETLO. KUPOLE	4.730	21.544.250	5.292	111,88	26.512.609	123,06
2. Svetlo. trako.	5.940	33.423.570	7.658	128,92	45.939.142	137,44
3. Slem. „GRADIS“	4.000	2.400.000	4.062	101,55	2.064.169	86
4. Akrilni PROFILI	7.500	1.500.000	1.029	68,6	1.508.669	100
SKUPAJ	16.170	58.867.820	18.041	111,57	76.014.589	129,12

Kakor je razvidno iz tabele smo največ presegle pri izdelavi svetlobnih trakov zato svetlobne kupole, dočim smo pri slemenjakih dosegli planirano proizvodnjo, pri profilih pa ni bilo toliko naročil kot smo planirali. V celoti gledano pa smo fizični plan presegle za 11,57 %, vrednostno pa za kar 29,12 %.

V preteklem letu se je tudi močno poznala večja organiziranost in povezanost med pripravo dela TAPA — TOZD BLP in KONIM—a.

Izdelovali smo mesečni plan, ki se je spreminjal le v izrednih primerih. Zaradi tega nam je bilo tudi omogočeno, da smo bolje organizirali proizvodnjo.

Večjih zastojev v oddelku ni bilo, po obnovi pa ključne obe preši in peč, saj je proizvodnja na oblikovanju organizirana v štirih izmenah. To praktično pomeni, da so naprave v pogonu neprekinjeno.

Tudi za leto 1980 imamo planirano v proizvodnji veliko, vendar pa mislim, da bomo z malo večjimi napori uspeli

stoodstotno izpolniti oz. doseči čimboljši rezultat.

Planiran celotni prihodek smo v letu 1979 presegle za približno 24 %, dohodek celo za 32 %, čisti dohodek pa za 15 % (glej prikaz)

Dosegli smo relativno dobre rezultate v pogledu doseganja celotnega prihodka in dohodka, dočim so se nam ogrmno povečale obveznosti iz dohodka za 98 %, tako da je čisti dohodek dosežen z manjšim odstotkom.

Na področju izboljševanja prostorskih pogojev, smo v letu 1979 predvidevali naložbo v višini 40.000.000,—din, predvsem v razširitev kapacitet in posodobitev tehnološke opreme. Naložba se zaradi dolgotrajnega postopka projektiranja in urejanja ostalih dokumentacij ni realizirala, tako da bo največji del preložen v leto 1980.

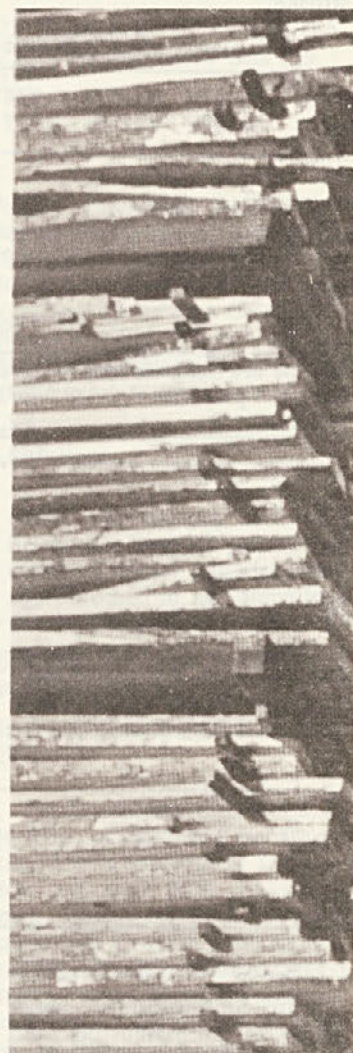
V letu 1979 pa smo uspeli pridobiti dokončne projekte ter uredili plato zunanega skladišča in nakladalnega prostora.

Na področju organizacijske kadrovske rešitve smo sicer naredili določen korak, vendar

pa lahko ugotovimo, da nekatera področja dela nismo še ustrezno organizirali in ustrezno kadrovske zasedli. Tu mislimo predvsem na področje študija časovnih normativov, planiranja v oddelkih proizvodnje, požarno varstvo, kar pa bo v letu 1980 ob upoštevanju določil resolucije o gibanju gospodarstva močno otežkočeno oziroma neuresničljivo.

V letu 1979 smo ob začasni delitvi čistega dohodka namenili tudi za zadovoljevanje skupnih potreb delavcem ter s tem povečali standard delavcem. Nabavili smo 3 stanovanjske prikolice, v katerih je v prvem letu že letovalo 18 družin delavcev TOZD TAP.

Organizacija toplega obroka med delom predstavlja za delavce v TAP zelo velik problem.

Kljub dokaj velikemu prizadevanju odgovornih delavcev še vedno nismo uspeli skleniti z dobaviteljem (TRIMO) ustreznega sporazuma o trajnejšem sodelovanju, vendar pa pričakujemo v nadaljevanju ustrezne rešitve.

2. PRIKAZ NEKATERIH POKAZATELJEV GOSPODARJENJA

2. 1. Produktivnost: je merilo uspešnosti gospodarjenja in se prikazuje z razmerjem doseženega prihodka na zaposlenega delavca:

	Celotni prihodek	Zaposleni	CP/delavca
1978	94.826.000	113	839,2
1979	147.000.866	138	1065,2

(Nadaljevanje s 7. strani)

2. 2. Gospodarjenje z materialom: je razmerje med planiranimi materialnimi stroški v odnosu na dejanske materialne stroške:

	plan.	dej.	razmerje
1978	59.379	60.857	1.024
1979	94.498	98.036	1.037

– Izraba delovnega časa: odnos vseh razpoložljivih delovnih ur na porabljene delovne ure.

	1978	%	1979	%
delovne ure (izkoriščene)	213.566	81	242.598	80
dopusti + prazniki	27.510	10,5	30.579	10,1
bolezni	22.557	8,5	30.017	9,9
	263.633	19,0	303.194	20,0

Iz teh pokazateljev lahko ugotovimo, da smo gospodarili dokaj uspešno, vendar pa lahko ugotovimo, da bi lahko dosegli ob večjem prizadevanju na področju varčevanja z materialom in časom še bistveno večje rezultate. Zaradi velike odsotnosti delavcev z dela pa so

morali ostali delavci vložiti veliko več truda za doseg takih poslovnih rezultatov. V letu 1980 bomo morali ravno tem pomanjkljivostim posvetiti veliko več pozornosti. V ukrepih stabilizacijskih prizadevanj, katere je delavski svet že sprejel, pa smo, oziroma mora mo doseči zmanjšanje odsotnosti dela, večje varčevanje z materialom, doseči boljše medsebojne odnose v kolektivu, ter se s polno mero odgovornosti zavzemati za realizacijo plana za leto 1980 ob upoštevanju določil zvezne in republiške

resolucije.

3. USTVARJENA SREDSTVA IN NJIHOVA DELITEV

V letu 1979 smo dosegli lepe rezultate. Spodnja tabela nam prikazuje za koliko smo presegli načrtovani celotni prihodek, dohodek in čisti dohodek

	plan	doseženo	porast
CELOTNI PRIHODEK	118.085.000	147.000.866	24 %
– porabljena sredstva	84.830.000	103.308.423	21 %
DOHODEK	33.255.000	43.696.463	32 %
– obveznosti iz doh.	6.739.000	13.368.677	98 %
ČISTI DOHODEK	26.516.000	30.327.786	15 %

Celotni prihodek smo presegli za 24 % več, kot smo s planom načrtovali. Kljub 21 % prekoračitvi planiranih porabljenih sredstev smo za 32 % presegli načrtovani dohodek. Po odšteti obveznosti iz dohodka, ki so v tem letu močno porasle, za 98 % več kot smo na začetku leta načrtovali, smo dosegli čisti dohodek, ki je kljub temu za 15 % večji kot smo ga v začetku leta načrtovali. S tem smo ustvarili tudi več sredstev za razporejanje. Razporejanje čistega dohodka.

TAP

Predlog razporeditve čistega dohodka:

V letu 1979 smo ustvarili čisti dohodek v višini 30.327.786 din. Tako doseganje čistega dohodka nam omogoča razporejanje sredstev na vse potrebne sklade. Delavski

svet je na razširjeni seji 19. 2. 1980 razpravljalo o razporejanju sredstev ustvarjenega čistega dohodka in predlagalo delavcem na zborih naslednje delitev:

- za osebne dohodke iz živega dela 15.935.709 din
- za osebne dohodke iz minulega dela 459.928 din
- za stanovanjsko izgradnjo 910.264 din
- za prehrano 600.000 din
- za rezervni sklad 1.092.412 din
- za sklad skupne porabe 1.170.000 din
- za neposredno svobodno menjavo 472.653 din
- v akumulacijo din
- za tekoče investicije 400.000 din
- za sklad skupne porabe po namembnosti TOZD (stanovanja, krajevna skupnost, počitniške kapacitete) 426.000 din
- vrednost enote dela 21,00 din

TOZD TES

1. POGOJI GOSPODARJENJA

Kljub optimističnim napovedim o izboljšanju delovnih pogojev, ki bi jih pridobili z novimi prostori, še vedno delamo v obstoječih, nekaterih nemogočih prostorih. Odločilen korak bomo napravili v letošnjem letu. Čeprav so bili pogoji dela oteženi in motena dobra organizacija dela, pa smo z odgovornim pristopom do planiranja in izpolnjevanjem začrtanih nalog dosegli dokaj ugodne rezultate. O samih pozitivnih organizacijskih premikih pa tudi o spremljajočih težavah je bilo precej napisanega že ob obravnavi devetmesečnega obračuna, zato bi se sedaj bolj posvetili zaključnemu računu in nalogam, ki nas čakajo v letošnjem stabilizacijskem letu.

1. 1. USTVARJENE ENOTE DELA

Delavci TOZD TES smo opravili v preteklem letu 830.185 enot dela, kar je za 4 % več od planiranih. Večje število enot dela smo opravili zaradi višje učinkovitosti od normalne in sorazmerno nizke odsotnosti. V posamezne TOZD smo vložili naslednje enote dela:

TABELA: OPRAVLJANJE ED V LETU 1979

TOZD TDP	153.038 ED
TOZD TVP	175.605 ED
TOZD TSP	103.723 ED
TOZD ŽAGA	138.255 ED
DSSS	16.479 ED
TOZD BLP	11.034 ED
TOZD TAP	17.594 ED
TOZD TPI	22.284 ED
TOZD TG	10.807 ED
TOZD TPP	3.203 ED
TOZD TKO	9.967 ED
TOZD SIGMAT	2.163 ED
TOZD LIPA	1.828 ED
TOZD BOR	1.137 ED
ZUNANJI	114.600 ED
TOZD TES	48.468 ED
SKUPAJ:	830.185 ED

K zunanjim enotam dela so vštete ED transporta, ki se je opravljal po tržnih cenah, prav tako izdelava okvirjev in podložk in vzdrževanje delovnih sredstev Gozdnega gospodarstva. S temi in lastnimi enotami dela, kar znaša 19,5 % od vseh opravljenih ED, se nismo vključili v delitev čistega dohodka ostalih TOZD.

1. 2. DELOVNA UČINKOVITOST

Odsotnost v preteklem letu je bila zelo nizka. S poglobljeno analizo, v katero so upoštevani državni prazniki, letni dopust, porodniški dopust, izredni do-

pust, vojaška obveznost, bolezni in neplačane ure smo prišli do naslednjih rezultatov:

TABELA: ODSOTNOST IN NADURE V LETU 1979

ODDELEK	ODSOTNOST	
	Št. ur	Nadure
TOZD	18,76	5,91
CPD	17,89	5,24
VODSTVO	31,97	0,59
ODP	24,95	1,68
CMD	20,57	6,79
TRANSP.	14,07	4,55
GRADB.	22,21	1,80
ELEKTRO	13,69	5,44
TOPLARNA	15,19	14,10

Odsotnost z dela je 18,8 %, ker pa se letni dopust in odsotnost na državne praznike šteje kot redno delo, je dejanska odsotnost le 8,2 %. Tudi število nadur je bilo zelo blizu planiranim, presežno za 0,9 % vendar moramo povedati, da nam opravljanje nadur narekuje potrebe proizvodnih TOZD.

Pri doseganju plana za leto 1980 se lahko pojavijo motnje, ki bodo neposredno vplivale tudi na proizvodne TOZD v Straži, zato moramo sprejeti in izvršiti ukrepe za odpravo motenj in ukrepe za čim boljši

ekonomski efekt TOZD TES:

1. Pripraviti ustrezno deponijo lesnih odpadkov, da se izognemo pomanjkanju kurjave v zimskem času.

2. Rešiti najbolj kritična mesta povratka kondenzata za zagotovitev zadostne količine vode.

3. Ustrezno rešiti problem pokanja ohišja drobilca, da ne bo prišlo do zastoja drobnjenja.

4. Nabaviti ustrezne kapacitete kompresorjev za zagotovitev zadostne količine zraka.

5. Zagotoviti zadostno količino prevozov, predvsem hlodovine.

6. Kot motnja se bo verjetno pojavila tudi izgradnja novih prostorov TOZD TES.

7. Izpopolniti planiranje del za vsak oddelek in dosledno spremljati izvajanje in doseganje plana.

8. Posvetiti se čim boljše gospodarjenju s stroški.

9. Odsotnost čim bolj približati lanskemu nivoju.

10. Čim tesnejše sodelovanje s proizvodnimi TOZD po vprašanju vzdrževanja.

11. Po potrebi in odvisno od števila ljudi uvesti dvoizmensko delo.

(Nadaljevanje na 9. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)

2. USTVARJENA SREDSTVA IN NJIHOVA DELITEV

V planskem letu 1979 smo ustvarili tolikšna sredstva, kot jih prikazuje spodnja tabela.

Primerjava celotnega prihodka in dogodka s planom in delitev čistega dohodka

11. Kritje (6 : 10)	126,5
12. OD TOZD in skupna poraba (6 – 7 – 13 – 14)	19.885
13. OD DSSS	1.494
14. OD BLP	856
15. OD TOZD in skupna poraba	19.885
16. Stanovanjski prispevek	989
17. Družbena prehrana	737
18. Sklad skupne porabe	911

	Plan v 000 din	Doseženo v 000 din	%
1. Celotni prihodek	59.929	65.658	109,5
2. Porabljena sredstva	37.457	38.163	101,8
3. Dohodek	22.472	27.495	122,3
4. Obveznosti iz dohodka	4.602	5.729	124,4
5. Čisti dohodek	17.870	21.766	121,8

Čisti dohodek za razporejanje izračunamo v skladu s samoupravnim sporazumom tako, da čistemu dohodku prištejemo osebne dohodke DSSS in BLP ter odštejemo rezervni sklad in svobodno menjavo (občinski sporazumi).

6. Čisti dohodek za razporejanje	23.122
7. Minimalna akumulacija (5 % od sredstev TOZD)	887
8. Minimalno minulo delo (10 % od poslovnega sklada)	12
9. Minimalni OD TOZD	15.541
DSSS	1.169
BLP	669
10. Skupaj minimalni čisti dohodek (7 + 8 + 9)	18.277

19. OD TOZD (15 – 16 – 17 – 18)	17.248
20. Akontacija OD 1979	16.786
21. Ostanek čistega dohodka (19 – 20)	462
22. Enote dela	830.185
23. Vrednost enote dela (19 : 22)	20,78

Predlog delitve čistega dohodka je izdelan v skladu s samoupravnimi sporazumi ter zakonskimi obveznostmi. Predlog delitve čistega dohodka in razporejanje ostanka čistega dohodka v višini 462.000 din bo tematska razprava in odločanje na delovnih skupinah.

TOZD SIGMAT

I. POGOJI GOSPODARJENJA

Pogoji gospodarjenja so v letu 1979 zahtevali precejšnje angažiranost organizatorjev proizvodnje in ostalih zaposlenih v TOZD. Tržni pogoji so zahtevali nenehno povečanje obsega proizvodnje zlasti v kovinskem obratu, dovolj dela pa je bilo tudi v obratu Veliki Podlog. Sprejeta dela smo skušali v čim večji meri realizirati doma (kovinski obrat), vendar je bil obseg potreb tolikšen, da smo v precejšnji meri vključevali kooperacijo. Obrat poliestra pa je potrebe naročil v celoti reševal. Le redko se je zgodilo, da naročeno ni bilo izdelano do zahtevanega roka, vendar smo zadostili zadnjim terminom. Pogoji gospodarjenja, tako v enem kot v drugem obratu, so dokaj težavni zaradi pomanjkanja proizvodno-prostorskih kapacitet kot nekatere strojne opreme.

1. ZMOGLJIVOSTI

Kljub znatnemu povečanju obsega proizvodnje v letu 1979, v odnosu na leto 1978 po planu in dejanski realizaciji, nismo povečali prostorskih niti strojnih zmogljivosti. Primorani smo bili organizirati večizmensko delo koristiti nekatere proste sobote in nekatere dela opravljati v nadurah. V precejšnji meri pa smo se morali posluževati kooperacije, in s tem omogočili doseganje obsega proizvodnje in zastavljenega plana. Zaradi objektivnih razlogov smo bili primorani odložiti začetek izgradnje nove delovne hale v kovinskem obra-

tu v Brestanici iz leta 1979 na leto 1980. Do konca leta 1979 smo uspeli pridobiti lokacijsko odločbo in kompletne projekte za izgradnjo. Plansko predvideva o do sredine marca 1980 pridobiti gradbeno dovoljenje. Vsa potrebna dokumentacija v smislu predpisa o gradnji bo pridobljena in zbrana do konca marca 1980. Večje težave je pričakovati pri izbiranju sredstev za investicijo, ker moramo imeti zbrana sredstva v celoti pred vlogo o zahtevku za gradbeno dovoljenje.

Po predvidevanjih bi morali s pričetkom gradnje začeti najkasneje v maju mesecu 1980.

V primeru ponovne odložitve gradnje delovne hale bomo utrpeli nenadomestljivo škodo, predvsem pri izpadu proizvodnje in iskanju ponovnih soglasij.

2. TRŽNO POVPRASEVANJE

TOZD v letu 1979 dejansko ni imel gotovih izdelkov na zalogi z izjemo nekaterih tipov poliestrskih podnožij v obratu Veliki Podlog. V kovinskem obratu je bilo vseskozi znatno večje povpraševanje kot so bile naše proizvodne zmogljivosti. Vsi izdelki ki so prišli iz proizvodnje so bili takoj odpremljeni.

Proti koncu leta 1979, meseca novembra in decembra, se je začelo čutiti stagniranje naročil PL podnožij za kupole. Pred novim letom je bilo čutiti, da je vprašljivost zasedbe proizvodnih kapacitet za prvi mesec v obratu poliestra za leto 1980.

Glede na pretekla leta lahko rečemo, da je bilo v obratu

poliestra v letu 1979 največ dela in naročil.

Tržne raziskave kažejo, da bo potrebno v prihodnje uvesti dopolnitve programa in uvesti posodobitev tehnologije v proizvodnji.

3. STRUKTURA PROIZVODNEGA PROGRAMA

TOZD ima v svojem proizvodnem programu naslednje izdelke:

a) Kovinski obrat
Airless aparati, betonski mešalniki, industrijska nihalna vrata, odpreske, kopalniški program in kovinska galanterija.

b) Obrat poliestra
Poliesterska podnožja, cvetličniki in drugi izdelki iz poliestra.

V kovinskem obratu je program dobro izbran in daje garancijo v prihodnjem obdobju, medtem ko je večji problem programa PL podnožij v obratu Veliki Podlog. Napovedi opozarjajo, da se glede investicijskih restrikcij zna zgoditi znatno upadanje potreb po PL podnožij.

4. ŠKARJE CEN

Cene izdelkom v kovinskem obratu v letu 1979 nismo povečali. Kljub temu, da so se cene nekaterih materialov povečale, smo s povečano produktivnostjo in organizacijo dela uspeli doseči in celo preseči planirani dohodek. Za izdelke PL pa smo bili primorani korigirati cene zaradi podražitve repromateriala. Po-

dražitve negativno vplivajo na naročila podnožij.

II. NAČIN DOSEGANJA DOHODKA

Po devetmesečnih rezultatih je bilo pričakovati nadaljnjo rast, kar je razvidno iz rezultatov, saj smo letni količinski plan presegli za 23 %, porasla pa je tudi vrednost proizvodnje na zaposlenega. Sorazmerno s tem so se povečali tudi direktni in fiksni stroški, na žalost pa so se povečali tudi izostanki z dela.

1. IZPOLNJEVANJE PLANA PROIZVODNJE

Finančni rezultat izpolnjevanja proizvodnega programa v letu 1979 je bil presežen za 50 %. Največji porast proizvodnje je dosežen pri proizvodnji airless aparatov in odpreskov.

2. DOSEGANJE OPTIMALIZACIJE

V prizadevanjih za doseganje načrtovane vrednosti proizvodnje smo bili uspešni, saj se nam je količinska proizvodnja po posameznih artiklih skoraj vsepovsod povečala. Glede na planirano vrednost proizvodnje in glede na realno planirano količinsko proizvodnjo bi v takih pogojih naredili še več, če ne bi bilo težav s preskrbo surovin.

3. UČINKOVITOST DELA

Dohodek na zaposlenega se je povečal o primerjavi z letom

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

1978 za 45 %. Dasiravno imamo zelo slabe delovne pogoje,

poleg tega pa tudi delovne navade niso najboljše, je dosežen rezultat zelo dober.

	Planirano	Doseženo	% Doseganje
Celotni prihodek	57.622	86.315	150
Dohodek	22.970	27.416	120
Čisti dohodek	19.931	21.946	110
Čisti dohodek za razporejanje	19.181	22.656	118
Minimalni čisti dohodek	12.023	14.210	118
Stopnja pokritja	159,5	159,4	
Akumulacija	2.300	4.282	186
Minulo delo	525	566	107
OD TOZD in skupna poraba	15.375	16.747	109
Stanovanjski prispevek	508	773	153
Sklad skupne porabe	1.430	928	65
Sklad skupne porabe jedilnica		773	
Masa za OD TOZD	13.437	13.777	102
Vrednost enote dela	21.79	20,94	96
Enote dela TOZD	616.793	657.860	106
Število zaposlenih	111	115	104

Iz tabele je razvidno, da je bilo gospodarjenje uspešno in da je predlog delitve čistega dohodka v skladu z resolucijo. Po zgornjem predlogu vsa sredstva, ki so še razpoložljiva za delitev, namenjamo za sklad skupne porabe namensko, za gradnjo dvonamenskega prostora, ki bo služil za jedilnico in sejno sobo.

UKREPI ZA DOSEGANJE PLANSKIH CILJEV

Sodeč po poslovnem uspehu bi lahko rekli, da smo ukrepe za doseganje planskih ciljev dobro realizirali. Nikakor ne bi smeli pozabiti kritično pregledati nekatere pomanjkljivosti, ki so še prisotne in ovirajo naš še hitrejši razvoj.

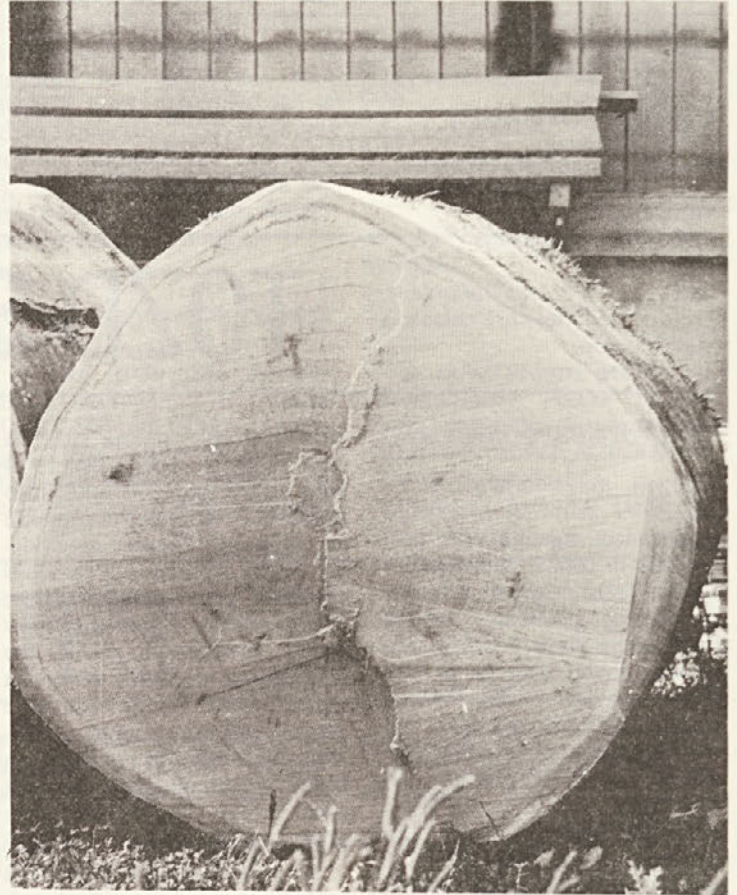
Bolezni in neupravičeni izostanki so v obratu poliestra v Velikem Podlogu še vedno v porastu, nasprotno pa se je stanje v kovinskem obratu nekolikoboljšalo. Kvaliteta naših izdelkov še vedno ni zadovoljiva.

Število reklamacij se je sicer v primerjavi z letom 1978 zmanjšalo, vendar kakovost naših izdelkov še vedno ni na evropski ravni. Glede na to, da stopamo v kooperacijski odnos s švicarsko firmo Wagner, kjer bo zahteva po kvaliteti veliko večja od sedanje, lahko ugotovimo, da smo po tem vprašanju veliko premalo naredili. Takoj je potrebno formirati službo za kvaliteto dela in postaviti dodatne kontrole za medfazno

kontrola kvalitete. Organizacija dela še vedno šepa. Veliko preveč je izgub časa na račun slabe organiziranosti. Del krivde za to je pripisati prostorski stiski, precej pa je krivde posameznikov, ker se neradi prilagajajo trenutnim težavnim situacijam. Vprašanje odgovornosti do izvrševanja planskih nalog še vedno ni na zavidljivi višini. Tiste delovne naloge, ki direktno vplivajo na OD posameznika se tudi primerno

opravljajo, naloge ki pa nimajo direktnega vpliva pa sedestokrat zanemarjajo. Npr. družbeno politično delo je dostikrat vprašljivo, še posebno, če ga je potrebno opraviti izven delovnega časa.

Glede na to, da so pred nami v zvezi z splošno gospodarsko situacijo še veliko težje naloge kot v preteklem letu, bo potrebno vse navedene pomanjkljivosti preanalizirati in odpraviti.

TOZD TDP

Ob zaključnem računu za l. 1979 smo se dolžni ozreti na rezultate gospodarjenja in jih analizirati z dohodkovnega stališča. Dohodkovni obračun bo pa nam bolj razumljiv, če se bomo dotaknili bilance našega odnosa do dela, do delovnih sredstev, do gospodarjenja s surovinami in analize tržišča za naše proizvode.

1. PROBLEMATIKA URESNIČEVANJA GOSPODARSKEGA NAČRTA

Planski cilji za l. 1979 so bili podani z letnim planom, ki smo ga sprejemali šele ob polletju. Plan je poleg dohodkovnega dela vseboval še plan posebnih ukrepov, ki naj bi zagotovili izvršitev. Izvajanje plana se je predvsem v 1. polletju odvijalo

zelo neugodno, enako se je nadaljevalo v tretjem kvartalu leta, medtem, ko smo v zadnjem kvartalu uspeli odpraviti večino problemov, ki so nas ovirali pri izvrševanju plana. Vzroki nedoseganja plana v prvih devetih mesecih, so bili objektivni in subjektivni – med objektivne lahko prištevamo:

- nestabilnost mesečnih planov v pričetku planskega obdobja.

- Nov in razširjen asortiman izdelkov. V preteklem letu smo bili prisiljeni lansirati v proizvodnjo 10 novih artiklov.

- Uvajanje novih načinov površinske obdelave. (Vse navedene težave nam je povzročila nestabilnost trga, ki je nastopila že v novembru 1978 in se je nadaljevala do maja 1979).

- Pomanjkanje suhega lesa in sušilnih kapacitet je bilo odpravljeno v začetku drugega polletja z dokončanjem sušilnice.

- Velika odsotnost z dela – slabo stanje iz prejšnjega leta se je na tem področju nadaljevalo in še poslabšalo za 5,8 %.

- Relativno velike izgube časa zaradi dotrajane strojne opreme (ekshavstiranje, stiskalnica, itd.).

Med subjektivne vzroke pa lahko prištevamo:

- Stalno padanje doseganja časovnih normativov. V l. 1979 nam je padlo doseganje časovnih normativov od začetnih 110 % na 104 % v septembru, nakar pa beležimo močan porast do decembra na 112 %.

- Prevelika odsotnost z delovnega mesta.

- Prevelika neopravičena odsotnost z dela.

- Slaba kvaliteta dela na strokovnem in izvajalnem nivoju.

V smislu izboljšanja stanja je delavski svet TOZD podprl in izglasoval ukrepe, ki naj bi zagotovili izboljšanje na področju doseganja plana. Ti ukrepi so se odražali v sledečem:

- Hitro dokončanje začetnih investicij (sušilnica) in takojšnje koriščenje novih prostorskih kapacitet (strugarski oddelek).

- Dodatna zaposlitev 30 delavcev.

- Vzpostavitev kooperacije (opirala Dvor).

- Uvedba stimulatивnejšega nagrajevanja po delu.

- Uvedba strokovnejšega pla-

(Nadaljevanje na 11. strani)

(Nadaljevanje z 10. strani)
niranja proizvodnje in dela v TOZD s pomočjo zunanjega sodelavca.

— Reorganizacija strokovnega kadra.

— Uvedba stimulacije na doseganje kapacitet.

Ukrepi so bili izdelani v času, ko so bile težave na trgu premagane, to je v drugem

polletju, vendar v tretjem trimesečju niso dali nobenih rezultatov. Zelo pozitivno pa so se odražali v četrtem trimesečju in to v skoraj vseh vidikih gospodarjenja (izjema je gospodarjenje s surovino). Prav pozitivnim rezultatom zadnjega trimesečja se imamo zahvaliti, da ob koncu leta nismo zašli v izgubo.

2. USTVARJENA SREDSTVA IN NJIHOVA DELITEV

2.1. Pregled celotnega prihodka v l. 1979

	Plan 1979	Dej izvršitev	%
Celotni prihodek	160.288	168.173	104,9
Porabljena sredstva	122.225	120.373	98,4
Dohodek	48.063	47.800	99,4
Čisti dohodek	38.624	36.804	95,2
ČD za razporejanje	48.063	40.748	84,8
Proizvodnja po pl. prod. cenah	138.980	128.364	92,4

— Celotni prihodek je za 4,9 % višji od planiranega, kar je posledica nekaj višje doseženih cen kot so bile plansko postavljene, in ugodnejšega iztržka za devize — TOZD TAP nam je v zadnjem kvartalu priznal višjo odškodnino za porabljena devizna sredstva od dogovorjene.

— Porabljena sredstva so bila dosežena v višini 98,4 % od planiranih — to pomeni, da smo porabili za izvršitev plana za 98,4 — 92,4 = 6,0 % več sredstev kot je bilo planiranih. V absolutni številki to znese 7.333.000.— din, od tega pa odpade na prekoračitev pri surovinah 4.539.178.— din.

— Iz zgornjih postavk izhajajo podatki o čistem dohodku za

razporejanje, ki je dosežen 84,8 % oziroma za toliko premalo, kolikor smo imeli prekoračene materialne stroške.

2.1. Predlog delitve čistega dohodka za razporejanje:

Dejanski Č. D. za razporejanje	40.748
Minimalna akumulacija	2.974
Minulo delo	304
OD TOZD	33.534
OD DSSS	2.370
OD BLP	1.566

Osební dohodki TOZd v višini 33.534 milj. din so bili razdeljeni:

Akontacija OD za l. 1979	33.281.—
Stanovanjski prispevek	1.924.—
Za družbeno prehrano	1.572.—
SKUPAJ	36.777.—

To pomeni, da smo razdelili za osebne dohodke v TOZD za 3.243.— din več, kot predvi-

deva naš samoupravni sporazum in to na račun akumulacije in ostalih skladov.

TOZD TSP

1. POGOJI GOSPODARJENJA

Za našo TOZD se je začelo leto 1979 zelo neobetavno, saj so planske kalkulacije kazale globoko izgubo. Skupni dodatni stroški zaradi podraženih surovin, repromaterialov, energije idr. so znašali kar 18 milj. din. TOZD je skupno s plansko-analitsko službo in TOZD BLP dolgo iskal različne rešitve, tako, da je bil letni plan za leto 1979, pripravljen šele sredi junija. Seveda smo nekatere zadane naloge za izboljšanje stanja medtem že izvajali, tako, da se je stanje vsaj malo normaliziralo.

Če pogledamo, kako smo izpolnjevali letni plan stroškov, je treba povedati, da smo obvladovali fiksne stroške na

nivoju planiranih, da so bili stroški za surovine do junija (dokler smo si decimirali les sami) na nivoju planiranih, nato pa je delno zaradi drugačnega načina obračuna, delno pa zaradi dejansko višjih cen za decimiran les na žagi, začeli izkazovati prekoračitve, ki so se vlekly vse do konca leta. Pri repromaterialnih stroških nismo prekoračili (bilo je 360.000 prihrankov). Z letnim planom smo si zadali tudi obvezno, da bomo zmanjšali število zaposlenih (ob tem, da ne bo trpela planirana višina proizvodnje). Pri zmanjševanju števila delavcev smo dejansko uspeli (sedanje stanje 342), izpadi proizvodnje pa so imeli vzroke drugje, ne v zmanjševanju števila zaposlenih. Nihče ne more

trditi, da je bilo možno ob tej vrtoglavi inflaciji pokriti tako povišane stroške zgolj z iskanjem notranjih rezerv, zato smo tudi mi storili ustrezne korake za spremembo naših cen. S tem smo uspeli, vendar precej pozno, tako, da se pravi efekti poznajo šele sedaj proti koncu leta, kar je seveda odločilno vplivalo na končni obračun (poleg slabe prodaje v decembru).

Naša TOZD, kot pretežni proizvajalec blaga za široko potrošnjo, vseskozi trpi pomanjkanje finančnih sredstev za kreditiranje prodaje našega pohištva. Posebno proti koncu leta, ko je bilo najkriticnejše, se nam je dogajalo, da so posamezne večje trgovske organizacije zavračale prodajo našega blaga,

ne zato, ker le-to ne bi bilo zanimivo, ampak zato, ker enostavno niso imele denarja, da bi kreditirale kupce. To je tudi eden glavnih vzrokov, da naša TOZD, kljub izvajanju stabilizacijskih ukrepov ni dosegla pričakovanih rezultatov.

V planu smo si tudi zadali, da bomo zmanjšali in povečali izvoz. Uvoz smo res zmanjšali, so pa tu še velike možnosti, saj ni smotno, da uvažamo furnir in lak in še nekatere druge materiale. V kolikor ukinemo uvoz teh dveh glavnih materialov, se bo uvoz zmanjšal na polovico.

Poseben problem za našo TOZD je že dlje časa izvoz. Medtem, ko z našim standard-

(Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje z 11. strani)

nim programom ne moremo na zahodni trg pa smo vsebolj uspešni na sovjetskem trgu, kjer smo lani prodali za 8,5 milj. din naših izdelkov. Seveda pa se pri tem porajajo vprašanja, ki nam preprečujejo še bolj smeje korake v to smer. Potem, ko smo pred nekaj leti z velikimi žrtvami plačali vstopnico na tem trgu, smo lani uspeli priti na takozvani „blagovni kontigent“ z našimi belemi jedilnicami. Posel je količinsko kar lep, plačan pa slabo, saj so cene artiklov, ki so na blagovnih listah, do skrajnosti stisnjene, medtem, ko v Sloveniji za izvoz na vzhodna tržišča ni priznana nikakršna izvozna stimulacija. Zdi se nam, da bi bilo enkrat treba jasno povedati ali je izvoz v SZ za Jugoslavijo (Slovenijo) interesanten ali ne, saj v takih škarjah cen, kot so sedaj ne moremo delati. Sicer pa imamo sedaj ponudbo da povečamo izvoz jedilnic v SZ za več kot 100 %, kalkulacije pa kažejo, da bi bilo vsako večje vključevanje na ruski trg skrajno rizično, če se ne dogovorimo za višje cene.

Z letnim planom je bilo dogovorjeno tudi, da bomo izpopolnjevali organizacijo dela. Pri tem delu smo se večkrat srečevali z neusklajenostjo dela posameznih oddelkov, tako, da smo s tem imeli nemalo težav. Situacija na tem področju se izboljšuje šele v zadnjem času, ko tudi mlajši kadri v večji meri prevzemajo odgovornost za svoje delo.

2. URESNIČEVANJE PROIZVODNEGA NAČRTA

Da ni bil izpolnjen fizični plan proizvodnje je v mnogem pripomoglo predvsem kronično pomanjkanje iveric, ki je trajalo od septembra 1978 do junija 1979 in svoj vrh doseglo v aprilu in maju 1979. To pomanjkanje je bilo boleče tudi za druge TOZD v Novolesu, vendar za TSP najbolj, saj rabimo veliko dimenzij iveric, mediapana, lesonita idr. in ker ves ta material navadno še spajamo z nalepki, so ciklusi izdelave veliko daljši, kot drugje, zato se tudi izpadi težje pokrivajo. Tudi sicer je naša TOZD, kot porabnik velikega števila materialov, zelo občutljiva na izpade le-teh, zato smo se skupaj z nabavno službo dogovorili, da izgradimo nekakšen preventivni sistem nadzora nad dobavami glavnih materialov. Poseben problem pri izpolnjevanju plana proizvodnje je bila odsotnost, saj se je gibal v povprečju z 21,9 %, kar je vsekakor podatek, s katerim se

bodo morale poleg poslovnih delavcev ukvarjati tudi družbenopolitične organizacije.

3. URESNIČEVANJE UKREPOV

Uresničevanje ukrepov, ki smo si jih zadali ob sprejemanju letnega plana, je bilo opisano v glavnem že v poglavju I., kjer je bilo govora predvsem o ovirah. Katere pa so bile pridobitve, ki so pripomogle k boljšemu delu? Pri tem bi predvsem omenili nakup nove moznice, brez katere si sedaj dela v TSP sploh ni moč zamisliti. K olajšanju predvsem fizičnega napora je pripomogla tudi zamenjava nalepkov iz bukovine na ramini. Urejenih je bilo več tehnoloških problemov, ki so pripomogli, da je delo potekalo hitreje. Te so: podnožje za razrez iveric, nove šablone za rezkanje naslona stola, preureditev ročnega brušenja v lakirnici, delna preureditev tehnologije v montaži itd.

Ne glede na oemnjeno pa je glavni problem TSP prevelika utesnjenost, saj ob tako majhni površini, ni mogoče tehnološkega procesa organizirati tako, kot bi narava dela zahtevala.

4. USTVARJENA SREDSTVA IN NJIHOVA DELITEV

Plan skupnega prihodka ni bil izpolnjen, za kar so predvsem naslednji vzroki:

– fizični obseg proizvodnje

ni bil izpolnjen v planiranem obsegu, o vzrokih je bilo govora že v predhodnem poglavju

– tudi načrtovan obseg prodaje ni bil dosežen, predvsem sta izpadla zadnja dva meseca v letu, kar je bistveno pripomoglo k slabši letni bilanci. Za slabšo prodajo proti koncu leta TOZD BLP krivi pomanjkanje finančnih sredstev za kreditiranje prodaje našega pohištva. To bo tudi v prihodnje glavni problem stilnega, saj ni pričakovati, da bi se povečal delež prodaje za gotovino. Seveda ostaja še en izhod, večji delež izvoznega programa.

– ob izpadu prihodka in povečanih stroških (prekoračitvah) za surovine, tudi dohodek ni bil dosežen v planiranem obsegu, dosežen je bil le z 81,2 %.

TOZD TSP – ZAKLJUČEK

4. 1. Celotni prihodek, dohodek in čisti dohodek v tisoč din

CELOTNI PRIHODEK	143.855
–porabljena sredstva	92.829
DOHODEK	51.026
–obveznosti	13.499
ČISTI DOHODEK	37.527

4. 2. Razporejanje čistega dohodka v tisoč din

ČISTI DOHODEK	37.527
–za osebne dohodke	35.464

–za stanov. prispevke 2.025
–za prehrano 38
VREDNOST ENOTE DELA
19,00 din

Zgornja tabela delitve čistega dohodka nam kaže, da smo v letu 1979 ustvarili le toliko čistega dohodka, da še ne moremo govoriti o izgubi.

Ustvarjeni čisti dohodek v letu 1979 nam omogoča razporeditev sredstev za pokrivanje stanovanjskega prispevka v višini 2.025.000 din s in nekaj sredstev za družbeno prehrano, ter izplačevanje osebnih dohodkov z vrednostjo enote poslovni sklad, medtem ko bomo sklad skupne porabe pokrili skladno s sporazumom poslovni sklad, dočim bomo sklad skupne porabe pokrili skladno s sporazumom o oblikovanju sklada skupne porabe v okviru DO Novoles, ostala sredstva za družbeno prehrano pa bomo morali pokriti iz čistega dohodka, ki ga bomo ustvarili v letu 1980.

Taka delitev čistega dohodka je posledica problemov in težav, s katerimi se je soočala naša TOZD skozi vse leto 1979, opisali smo jih v prejšnjih poglavjih. Občutno so se pa opisane razmere ob koncu leta 1979 izboljšale kot posledica sprejetih ukrepov, tako da lahko upravičeno pričakujemo v letu 1980 boljše poslovne rezultate in s tem tudi več sredstev za razporejanje.

TOZD TPI

I. Problematika uresničevanja zadanih ciljev v letu 1979

1. Pogoj gospodarjenja:

Pogoji gospodarjenja v letu 1979 so se v naši TOZD bistveno spremenili. Kot vemo, se je proizvodnja v tovarni plastificiranih iveric nekoliko umirila in smo, razen prvih dveh mesecev, proizvajali v glavnem v dveh izmenah. Predvsem v zadnjem trimesečnem obdobju pa smo se soočali z mnogimi problemi (pomanjkanje naročil, pomanjkanje iveric) tako, da smo proizvajali celo samo v eni izmeni.

Na drugi strani pa je po letu in pol ponovno zaživela proizvodnja žaganega lesa. V mesecu februarju 1979 smo začeli s poizkusno proizvodnjo. Zastavili smo si plan proizvodnje tako, da smo morali delati skoraj vedno v dveh izmenah oziroma zaradi pomanjkanja delavcev v eni izmeni in pol, občasno tudi samo v eni izmeni (zaradi koriščenja letnega dopusta).

V obeh proizvodnjah pa smo se skozi vse leto sprijemali s pomanjkanjem surovin (hlodov, iveric), hkrati pa tudi s hitro naraščajočimi cenami surovin in drugih materialov. Strojnih kapacitet smo imeli v TOZD več, kot je potrebno za planirano višino proizvodnje. Za normalno izkoriščanje obstoječih kapacitet bi bilo potrebno, da bi obe proizvodnji obratovali v dveh izmenah.

Cene so bile v letu 1979 zelo spremenljive. Že v samem začetku leta, to je januar, februar, marec smo v TPI praktično delali z izgubo. Cene surovinam so tako hitro naraščale, da jim nismo mogli slediti z višanjem cen naših proizvodov. Tekom leta so se cene nekoliko umirile, v decembru pa ponovno priča sunkovitemu skoku navzgor.

Kar se tiče samega proizvodnega programa v TOZD, ugotavljam, da imamo na eni strani proizvodnjo žaganega lesa, katera je na trgu dovolj iskana. Kvalitetnejši žagan les pa predelujejo tudi ostali TOZD-i Novolesa. Na drugi strani pa proizvodnjo plastificiranih iveric, katerih prodaja je veliko bolj vprašljiva. Vzrok temu je močna konkurenca z enakimi proizvodnimi programi v Jugoslaviji. Zaradi te močne konkurence na tržišču pa moramo vseskozi stremeti na čim boljšo kvaliteto in raznovrstnost naših proizvodov.

2. Uresničevanje plana proizvodnje: oziroma doseganje plana proizvodnje za leto 1979 lahko razberemo iz naslednje tabele:

PLASTIFICIRANE IVERICE				ŽAGAN LES (jelov + bukov)		
MESEC	Plan	dejansko	% izp.	plan	dejansko	% izp.
Januar	41.580	43.011	103,4	—	—	—
Februar	44.100	48.212	109,3	130	90	69,2
Marec	28.980	36.637	126,4	790	708	89,5
April	26.460	30.726	116,1	930	1000	109,5
Maj	25.200	29.232	116,0	1653	1612	97,5
Junij	28.980	25.883	89,3	1796	1728	96,2
Julij	27.720	29.249	105,5	1040	830	79,8
Avgust	28.980	22.438	77,4	1100	1469	133,5
Sept.	28.980	20.031	69,1	1100	1292	117,5
Okto.	30.240	32.103	106,1	1170	881	75,3
Novem.	25.200	23.260	92,3	1433	1061	74,0
Decem.	28.980	21.762	75,0	1578	1004	63,6
SKUPAJ	365.400	362.545	99,2	12720	11675	91,8

Plastificirane iverice:

Če detalneje pogledamo tabelo, lahko ugotovimo, da smo plastificirane iverice v mesecu januarju in februarju proizvajali v teh izmenah. S pričetkom proizvodnje na žagalnici pa smo prešli nato v mesecu v dvoimensko delo. Zaradi pomanjkanja naročil, je bila proizvodnja prisiljena delati samo v eni izmeni in to večkrat v mesecih: junij, avgust, september in december, kar je razvidno tudi iz rezultatov doseganja plana. Rezultati ob 9 mesečnem obračunu za TPI so bili še dobri, saj je bil plan proizvodnje dosežen z 101,6 % kar je 78,1 % letnega plana. Končni rezultat 99,2 % doseženega letnega plana pa dovolj zgovorno pove, kakšne težave smo imeli v zadnjih mesecih leta 1979. Novembra smo proizvajali manj zaradi pomanjkanja naročil, decembra pa zaradi pomanjkanja ivernih plošč.

Žagan les:

V razpravah o 9 mesečnem obračunu smo ugotovljali, da letnega plana proizvodnje žaganega lesa ne bomo izpolnili, vendar na tako velik izpad nedoseganja nismo računali. Premalo smo proizvedli za 1045 m³ (ali 8,2 %) žaganega lesa. Vzrok za tako velik izpad je samo to, da je bil v novembru in decembru dovoz hlodovine mnogo manjši (za cca 2000 m³ hlodov), kot smo se z gozdarji dogovorili in načrtovali. Ker dobav ni bilo, in ker smo skozi zimo (januar, februar 1980) pričakovali, da bodo zaradi slabega vremena in snega še težave, si nismo mogli privoščiti

da bi ob koncu leta porabili vse zaloge, zato smo temu primerno proizvedli manj.

Skupni fizični obseg proizvodnje naše TOZD je za 4 % manjši kot smo si ga zastavili s planom v začetku leta.

3. Učinkovitost:

Za dobro gospodarjenje in doseganje čim večjega dohodka je zelo pomembna tudi delovna učinkovitost. Posamezni ele-

menti učinkovitosti so predvsem: dobro izrabljen delovni čas, izkoriščanje strojnih kapacitet, kvalitetni izdelki, dobra organizacija dela in izpolnjevanje delovnih nalog ter čim večja prisotnost na delu. Zadanih planskih ciljev v nekatere primerih nismo v celoti izpolnili.

Prisotnost na delu:

V letu 1979 smo opazili, da se je prisotnost na delu v precejšnji meri poslabšala. Ugotavljamo tudi, da je veliko več bolniških izostankov nad 30 dni, porodniških dopustov in izostankov zaradi nesreč pri delu.

Če upoštevamo tudi odsotnost zaradi letnih dopustov, so podatki o odsotnosti sledeči:

Odsotnost:

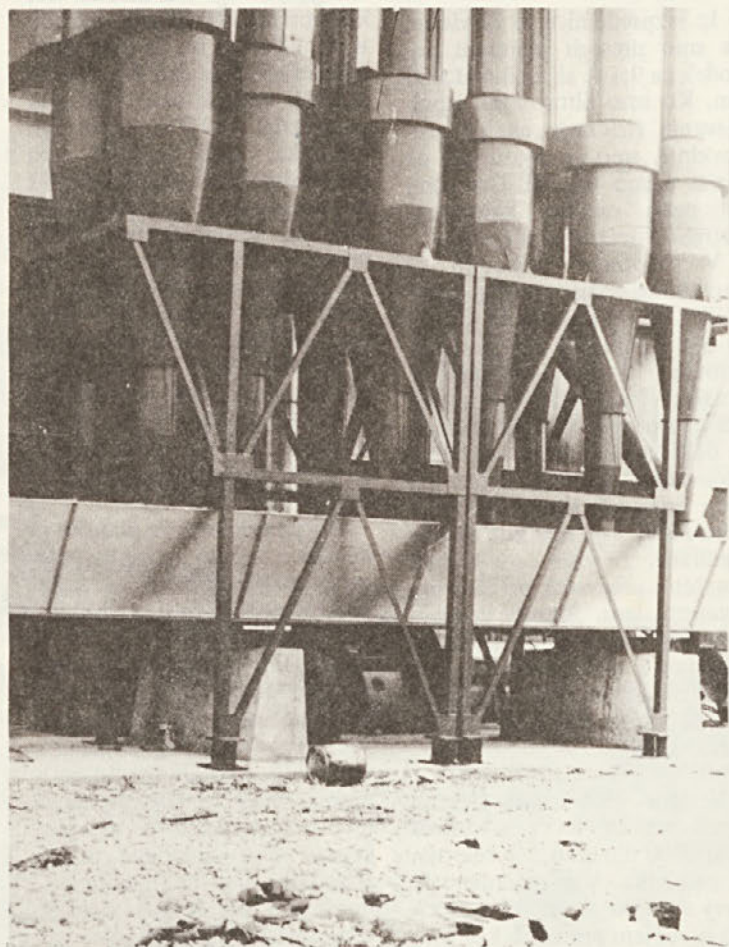
Leto 1978
18,6 %

Plan 1979
16,5 %

Dejansko 1979
20,3 %

Ugotavljamo, da je bilo v letu 1979 vsak dan v povprečju

(Nadaljevanje na 14. strani)

(Nadaljevanje s 13. strani)

odstotnih 16 delavcev TOZD, to število pa je večje kot je število delavcev v eni izmeni v TPI ali žagalnici.

Delovna učinkovitost:

Povprečna delovna učinkovitost, od katere so odvisni tudi akontativni osebni dohodki, se v TOZD po mesecih giblje dokaj različno. Nanjo vplivajo predvsem posamezna merila kot so: storilnost, (časovne norme), kvaliteta izdelave, višina proizvodnje, razni prihranki na surovinah, repromaterialih in ostalih stroških, višina zalog, dohodek TOZD, itd. V letu 1979 smo z izračunavanjem delovne učinkovitosti zaradi obračunavanja osebnih dohodkov dosegli naslednje rezultate: MESECPovprečna delov. učinkovitost

januar	120,9 %
Februar	126,2 %
Marec	122,0 %
April	122,6 %
Maj	129,9 %
Junij	117,0 %
Julij	118,6 %
Avgust	122,4 %
September	122,6 %
Oktober	123,8 %
November	126,7 %
December	125 %

II. PRIHODEK, DOHODEK, ČISTI DOHODEK in RAZPOREJANJE

1. Prihodek

Iz razpredelnice je razvidno, da smo presegli planirani prihodek za 9,1 % ali za 8.401.000 din. Ko smo obravnavali izpolnjevanje fizičnega obsega proizvodnje, smo pa ugotovljali da plana nismo dosegli. Gre torej za neke razlike, katere je potrebno detaljeje objasniti.

V celotnem prihodku je upoštevana vsa prodaja naše TOZD. V tej prodaji pa je tudi za cca 4 milijone din prodanih surovin in repromaterialov drugim TOZD DO, v katere praktično nismo vložili nobenega dela ampak smo to kupili, in isto naprej prodali. Vpliv na večji prihodek imajo tudi višje cene naših izdelkov kot so bile planirane. Te višje cene so bile dosežene predvsem pri delovem žaganem lesu. Manjši del povečanega celotnega prihodka pa predstavlja nadomestilo za več ustvarjenih deviznih sredstev, kot pa jih je uvoz potreboval TOZD sam.

V letu 1979 smo izvažali žagan les in to v vrednosti 6.307.000 din ali 6,3 % celotnega prihodka. Vse omenjeno je torej vplivalo na to, da govorimo o večjem prihodku kot smo

si ga v začetku leta zadali, kljub temu, da fizičnega obsega proizvodnje in dejanske prodaje nismo dosegli.

2. Porabljen sredstva:

Ko govorimo o porabljenih sredstvih moramo vedeti, da so v tem sklopu vse surovine, repromateriali, ostali materiali, energija, usluge itd. skratka vse, kar smo morali nabaviti, naročiti in plačati za to, da smo lahko proizvajali naše izdelke. To je največji strošek naše TOZD in predstavlja 69,7 % celotnega prihodka. Zato je tudi zelo pomembno kako gospodarimo s temi materiali. Ugotavljamo, da smo pri surovinah (iverice in hlodi) za 286.000 din prekoračili planirane stroške, torej smo imeli za 0,8 % slabše izkoriščanje, nasprotno temu pa smo pri reprodukcijskih materialih (folija, lepilo, itd.) porabili za 734.000 din ali 3,7 % manj, oziroma za toliko prihranili, in s tem tudi povečali prihodek in dokodek.

Ko pa primerjamo plansko in dejansko porabo po zaključnem računu (glej tabelo) pa zopet ugotovimo, da smo pri nedoseženi proizvodnji (samo 96 %) celo za 8,0 % presegli planirane stroške in za 12 % (8 +4 %) presegli normativne stroške. Vzrok za vse to preseganje v vrednosti 5.192.000 din je v mnogo višjih dejanskih cenah hlodov in iveric, folije in lepila, čeprav smo določene podražitve (in tudi ne majhne) že upoštevali pri sestavi planskih cen za te materiale za leto

1979. Vedeti pa je potrebno tudi to, da z višjimi cenami za hlodovino dejansko nič ne izgubimo, ker se ta cena oblikuje na podlagi dogovorjenega faktorja z gozdarji in doseganja prodajnih cen žaganega lesa.

Večina ostalih stroškov se je gibala v mejah planiranih. Pri stroških materialov za vzdrževanje, rezervnih delih, električni energiji itd. pa je ustvarjenih za cca 7,0 % ali 500.000,- din prihrankov.

Če ocenjujemo celotne materialne stroške ugotavljamo, da smo z večjim delom njih dobro gospodarili, le pri porabi in izkoristkih hlodov in iveric nam niso uspeli zastavljeni cilji, kjer pa bi z malo več pazljivosti pri delu in boljšem odnosu do dragih materialov le lahko vsaj dosegli planska predvidevanja.

3. Dohodek in čisti dohodek:

Ko smo bilančno ugotovili celoten prihodek TOZD in smo od tega odšteli porabljen sredstva, dobimo novo ustvarjeno vrednost ali drugače povedano dobimo višino ustvarjenega dohodka v naši TOZD. Ta je za 11,8 % ali za 3.209.000 din večji, kot smo si ga s planom zastavili. Če to doseženo višino primerjamo z doseženim dohodkom v letu 1978 pa ugotovimo, da je v letu 1979 za 40,3 % ali za 8.753.000 din večji. Gledano skozi to povečanje in ob dejstvu, da smo v letu 1978 dobro gospodarili, lahko ugotavljamo, da smo z

rezultati našega dela ob tako povečanem dohodku zadovoljni. Vseeno pa je potrebno poudariti, da sedaj, ko imamo dve vrsti proizvodnje (plast, iverica + žagan les) le na lažji in stabilnejši način povečujemo dohodek, kar v letu 1978 ni bil primer.

S tem ko smo ustvarili večji dohodek, je popolnoma razumljivo, da lahko plačamo tudi večje obveznosti iz dohodka. Te so večje od predvidenih za 14,4 % predvsem zato, ker imamo samoupravne sporazume in obdavčitve, da se ti prispevki, razporeditve ali davki izračunavajo v odstotkih za dosežen dohodek TOZD, kar smatramo, da je tudi prav če velja pravilo „kdo več ima naj tudi več da“. S tem, ko smo iz dohodka izločili še te družbene obveznosti, dobimo višino ustvarjenega čistega dohodka TOZD, katerega je tudi večja kot smo si jo zastavili s letnim planom in sicer za 10,1 %. Po pristetju in odštetju še nekaterih možnih postavk in razdelitev (povečana amortizacija, OD za DSS in BLP, rezervni sklad, itd.), ugotovimo, da nam ostaja 20598.000 din čistega dohodka za razporejanje katerega je za 34,4 % več, kot smo predvidevali. V primerjavi z minimalnim (najnujnejšim) čistim dohodkom ugotovimo, da smo ustvarili kritja za 169,0 %. Ker pa je to kritje večje kot je povprečje tega v SRS, moramo obračunavati izjemni dohodek

(Nadaljevanje na 15. strani)

(Nadaljevanje s 14. strani)

naše TOZD v višini 2.743.000 din. Ta izjemni dohodek se združuje na nivoju DO Novoles in se ga uporablja kot družbena sredstva za nadaljni razvoj (investicije) in združena sredstva za minulo delo v DO.

4. Razporeditev čistega dohodka

Iz čistega dohodka pokriva mo še obveznosti za akumulacijo (razširitev in razvoj), osebne dohodke za DSSS in TOZD blagovni promet (komerciala), stanovanjski prispevek, družbeno prehrano v naši TOZD, sredstva za minulo delo v TOZD in DO ter sklad skupne porabe za TOZD in DO.

V TOZD je ustvarjenih sorazmerno dovolj sredstev za minulo delo (za 57,5 % več kot po planu), vendar manj kot leta 1978. Z poravnavo vseh potreb in zahtev izhajajočih iz ustvarjenega prihodka, dohodka, in čistega dohodka ugotovimo, da je v sami TOZD ostalo za delitev na OD 9.647.000 din kar je za 17,3 % več kot smo planirali, in da smo v letu 1979 opravili 436233 enot dela (ED) kar pa je za 1,1 več od plana.

Ob trimesečnih obračunih (za 6 in 9 mes.) smo že ugotavljali, da bomo dosegali nekaj boljše rezultate od planiranih, zato smo na podlagi teh podatkov že med letom povečali vrednost enote dela. Na podlagi teh vrednosti enot dela in delovne učinkovitosti, smo že porabili za akontacijo OD za celo leto 1979 9.263.000 din. Ostaja torej razlika in sicer + 384.000 din sredstev katere lahko namenimo za OD, ali pa sklad skupne porabe oz. za akumulacijo. Iz višine ustvarjenih sredstev za OD in količine opravljenih enot dela izračunamo, da je vrednost enote dela za leto 1979 22,11 din in je za 16,0 % večja, kot smo si jo zadali z letnim planskim ciljem.

O ostanku čistega dohodka (384.000 din) je potrebno odločiti na DS TOZD in končno na zboru delavcev, za kaj bomo ta sredstva namenili.

III. URESNIČEVANJE UKREPOV TER NAJPOMEMBNEJŠE PRIDOBITVE V NAŠI TOZD

Največja pridobitev za našo TOZD je v letu 1979 vsekakor

prenovljena žagalnica in njen začetek poskusnega obratovanja v februarju mesecu. To ni nova proizvodnja, temveč prenovljena zgradba in tehnologija. Sedanja žagalnica je mehanizirana, kjer so delovni pogoji neprimerno boljši, delovna učinkovitost večja in kapacitetno večja. Proizvodni prostori so sodobno urejeni, prav tako tudi delovne naprave in priprave. Zavedamo pa se, da to še ni dokončna ureditev žagalnice ter da bo potrebno še v letu 1980 dograditi sortirnico za hlodovino in žagan les ter izboljšati delovne pogoje delavcem izven objekta žagalnice.

Ob sprejemanju letnega plana smo si zastavili tudi posebne ukrepe, s katerimi naj bi uspešno premagali mnoge predvidene in nepredvidene ovire. Nekaj teh ukrepov smo izpolnili, zatikalo oz. velike težave pa smo imeli z ukrepi za doseganje in po možnosti tudi preseganje proizvodnih planov.

Kot je že povedano, smo fizični obseg proizvodnje dosegli samo v višini 96 %, razlog za nedoseganje je primanjkovalanje hlodovine v zadnjih dveh

mesecih leta in zastoji v proizvodnji plastificiranih iveric zaradi velikega pomanjkanja ivernih plošč.

Na samoupravnem področju smo nadaljevali zastavljene cilje iz leta 1978. Razpravljali in sprejemali smo razne samoupravne akte. Skrbeli smo, da so bile vse odločitve in sklepi speljani po načelih samoupravljanja.

Glavno pozornost smo posvečali nagrajevanju delavcev – plačilo po delu, kar je bilo naše vodilo. Zasledovali smo rezultate delovne učinkovitosti ter skušali sproti reševati vse probleme v zvezi z osebnimi dohodki.

V TOZD-u so se angažirale tudi družbeno politične organizacije tako, da je bila njihova prisotnost vedno občutna. Potrebno je omeniti tudi našo mladinsko organizacijo, ki se je v letu 1979 udeleževala vseh delovnih kakor tudi samoupravnih akcij in resnično lahko rečemo, da je to Titova mladina. Glavni pokazatelj vzdušja v TOZD-u za leto 1979 pa so sigurno končni rezultati našega dela, to je zaključni račun, kateri nam skratka pove vse.

Nekateri pokazatelji razvoja DO Novoless v primerjavi z letom 1978

Do sedaj smo prikazali gospodarjenje v letu 1979 po posameznih temeljnih organizacijah. Sedaj pa prikazujemo še, kako smo gospodarili v celotni delovni organizaciji Novoless. V ta namen prikazujemo nekatere pokazatelje, ki nam govorijo o dosežkih v letu 1979

povečali tudi osebne dohodke. Maso sredstev za osebne dohodke smo povečali za 35,1 %, s čimer smo v primerjavi z rastjo dohodka uresničili tudi stabilizacijska prizadevanja. Kakšna je delitev čistega dohodka po posameznih temeljnih

tev podkrepljuje dejstvo, da smo v prodaji v letu 1979 presegli planirane prodajne cene za celih 66.511.050 din, in, da je skupni prihodek (plačana realizacija) za 9,6 % nad planiranim.

Pri izvajanju svojih nalog na področju prodaje smo se srečali z vrsto težav. Nekatere od teh so se zaostrele proti koncu leta. Naj

materialih, ki jim je nafta osnovna surovina.

2. Kritičen zunanjetrgovinski deficit Jugoslavije je narekoval skozi leto vse mogoče omejitvene ukrepe na področju uvoza.

3. Zaradi neurejenih cen je preskrbljenost trga z posameznimi surovinami in materiali vse slabša.

4. Naraščajoča nelikvidnost je nemalo krat omejevala normalno delo v nabavi.

v 000 din

Zap. št.	Pokazatelji	1978	1979*	IND 79/78	1979 BOR	1979 LIPA
1.	Celotni prihodek	975.082	1.396.086	143,2	39.892	34.456
2.	Dohodek	335.589	479.363	142,8	16.279	15.244
3.	Čisti dohodek	248.342	349.389	140,7	12.984	12.547
4.	Osebnih dohodki	192.135	259.624	135,1	9.362	9.561
5.	Zaposleni	2189	2283	104,3	86	83
6.	Dohodek na zaposlenega	153	210	137,3	189	184

* brez TOZD BOR in LIPA

Iz tabele je razvidno, da se je celotni prihodek v primerjavi z letom 1978 povečal za 43,2 %. Dohodek smo povečali za 42,8 %. Ti kazalci kažejo na močno dinamiko razvoja v primerjavi z letom 1978. S tem, ko smo dosegli tolikšen porast dohodka v primerjavi z letom 1978, smo si ustvarili tudi solidne temelje za samoupravno delitev ustvarjenih sredstev. Le-to nam prikazuje gibanje čistega dohodka. Čisti dohodek smo v primerjavi z l. 1978 povečali za 40,7 %. Tak porast čistega dohodka nam je omogočil izpolnitev vseh obveznosti, ki jih zahteva naš samoupravni sporazum, poleg tega smo lahko

organizacijah, je prikazano v poglavjih „Ustvarjena sredstva in njihova delitev“ po posameznih temeljnih organizacijah. Omenjene rasti celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka smo dosegli s 4,3 % porastom števila zaposlenih. Ta porast je narekovala širitev proizvodnih programov v skoraj vseh temeljnih organizacijah.

Ko motrimo dosežene gospodarske uspehe v letu 1979, moramo omeniti, da smo v tem letu zabeležili uspehe tudi na drugih področjih, predvsem velja to za vse večji razvoj samoupravljanja. Poslabšali pa smo se na področju izkoriščanja delovnega časa, kar je prav gotovo precej zmanjšalo naše poslovne uspehe.

K opisanim rezultatom je nedvomno odločilno prispeval tudi kolektiv TOZD BLP, ki je TOZD skupnega pomena. Rezultati dela v TOZD BLP se neposredno odražajo v rezultatih posamezne proizvodne TOZD, zato prikazujemo tudi njeno dejavnost.

Leto 1979 smo pričeli v Novolessu z mnogimi črnogledimi napovedmi. Sestava letnega plana in spremljalni ukrepi je bila dolgotrajna, ker so se nam pojavljala iz dneva v dan nova presenečenja, ki jih prinaša visoka stopnja inflacije. Nabavne cene so „podivjale“. V kalkulacijah so se nam posamezni stroški povišali tudi za 30 – 50 % in v taki situaciji je bilo zelo težko pričakovati dobrih rezultatov. Istočasno so se pričeli izvajati ukrepi za umiritev in stabilizacijo gospodarskih gibanj v Jugoslaviji. Taki ukrepi pa vedno omejujejo vse vrste potrošnje, kar se običajno kaže na oteženi prodaji naših proizvodov.

Danes ob koncu ugotavljamo, da je Novoless s svojimi TOZD gospodaril uspešneje, kot smo pričakovali. Prav gotovo je, da so delavci TOZD BLP odločilno pripomogli k tako ugodnim rezultatom. To trdi-

naštem le najbolj karakteristične:

1. Omejevanje kreditiranja prodaje potrošniških dobrin – pomanjkanje potrošniških kreditov.

2. Vse ostrejša administrativna omejitve na področju formiranja prodajnih cen.

3. Naraščajoča nelikvidnost in vse slabša disciplina na področju plačilnega prometa.

4. Zapiranje trga v okviru republik, regij in podjetniških skupin.

5. Padanje kupne moči prebivalstva.

6. Nestabilna gospodarska situacija na naših glavnih izvoznih trgih.

7. Neurejen sistem vrednotenja izvoza še posebej neugodno vpliva na rezultate TOZD TDP, TPO in TG Dvor.

Ko ocenjujemo prodajo po naših treh osnovnih usmeritvah, lahko ugotovimo, da je prodaja primarnih izdelkov v celoti presegla vsa pričakovanja. Prodaja finalnih proizvodov se je srečevala v prvem polletju z motnjami v izvozu in sorazmerno konjunkturo na domačem trgu, v drugem polletju pa se je situacija menjala v korist izvoza. Prodaja plastike (TOZD TKO in TAP) je bila uspešna na področju prodaje TOZD TAP, medtem ko je program TOZD TKO še vedno v fazi uvažanja na trg, zato nismo tu v celoti izpolnili planskih pričakovanj. Zadnje propagandne akcije bodo gotovo pripomogle k uspešnejši prodaji.

V novembru smo pričeli z delom v novem salonu pohištva v Novem mestu. Prvi rezultati in mnenja kupcev so spodbudni. S to dejavnostjo je Novoless pridobil na ugledu v dolenski regiji, potrošniki pa možnost, da na enem mestu izberejo skoraj vse, kar rabijo za opremo stanovanja.

Delo nabave se je odvijalo v težavnih okoliščinah. Srečevali smo se z mnogimi problemi, ki jim nemalo krat nismo bili kos. Te probleme so povzročili sledeči vzroki:

1. Neurejen sistem reguliranja cen in visoka inflacija sta povzročila nenormalno rast nabavnih cen – posebno v lesnih surovinah in

- potniška mreža,
- predstavništva,
- inženiring posli,
- servis,
- sistematično obvladovanje zaloga in finančnih tokov,
- boljši pretok informacij znotraj TOZD BLP, kakor tudi med TOZD BLP in ostalimi TOZD v Novolessu,
- kvalitetnejše tržne analize bodo morale biti osnova za pravočasno reagiranje v službah BLP in proizvodnih TOZD.

Pred nami je izdelava srednjeročnega načrta za obdobje 1981–85. S tem načrtom predvidevamo razširitev proizvodne dejavnosti v več smeri. To pomeni, da se bomo morali tudi v TOZD BLP pravočasno in primerno organizirati, da bomo lahko kos boječim nalogam.

Dogajanja v poslovni dejavnosti ob koncu 1979 leta kažejo, da se bodo razmere v letu 1980 na trgu še nadalje zaostrovali. Pred nami je izvajanje stabilizacijskih in varčevalnih ukrepov, ki so opredeljeni z našimi lastnimi spoznanji, z investicijami in posameznimi zakoni.

Zavedamo se, da bodo dodatne omejitve uvoza povzročile še večje probleme v oskrbi z materiali in surovinami. Vendar nas vsi ti problemi ne smejo spravljati v malodušje, ampak jih moramo sprejemati kot vzpodbudo za še bolj zavestno in odgovorno izvajanje nalog ob tem, da bomo:

- še naprej maksimalno povečevali izvozna prizadevanja
- na področju uvoza se bomo trudili najti predloge za racionalizacijo in nadomeščanje iz domačih virov,
- z boljšo organizacijo dela držali stroške v okvirih dogovorjenega plana in resolucij.

Ob zaostrenih pogojih gospodarjenja bomo morali vzpostaviti med TOZD BLP, proizvodnimi TOZD in Kolijskim poslovnim organom učinkovit sistem informiranja o ključnih problemih, ki se bodo pojavljali. Ob razreševanju le-teh, pa bo potrebna medsebojna strpnost in pripravljenost za skupno razreševanje v trenutkih, ko tega ne bodo zmogli sami delavci TOZD BLP.

Ureja uredniški odbor:
Bojan Bencik, Stanko Hodnik, Ana Košmerl, Jože Novinec, Igor Slak, Emil Trampuš, Martina Volf in Boris Vovk. Predsednik uredniškega odbora: Franc Redek.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLESS“, lesni kombinat Novo mesto – Straža. Naklada 3000 izvodov. Stavek, filmi in montaža: ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto. – Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421–1/72 z dne 31. januarja 1978.